

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

IX. évfolyam 1. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2002. január

Gyomaendrőd lendületes fejlődés előtt áll

Most, az Új év küszöbén, amikor megfogalmazzuk az előttünk álló feladatokat, első kötelességünk visszatekinteni az elmúlt esztendőre. S ahogy ezt tettem, egyre inkább megerősödött bennem a gondolat, hogy egy családi otthon kellemes hangulata nagymértékben függ az otthont adó település hangulatán. Egy lendületesen fejlődő térségben könnyebb az élet. Amikor az elmúlt esztendő eredményeit egymás mellé tesszük, kirajzolódik előttünk egy folyamat: szinte minden területen előrelépés történt. **Gyomaendrőd lendületes fejlődés előtt áll.**

Ha megpróbáljuk egy ideérkező vendég szemével nézni Gyomaendrődöt, akkor az elmúlt évben felújított városháza, a Szabadságtér díszburkolata, rendezett parkok és közterületek, a Körös-parti sétány, a felújított buszpályaudvar, megszépült középületek és magánházak egy szép, rendezett város képét mutatják. A fejlesztések, melyek a városban történtek nem férnek e cikk keretei közé, ezért csupán a 2001 év néhány fontosabb eseményét, idézem fel, melyek, - úgy hiszem, - az egész település életében fontosak voltak:

Megépült az új tiszauzi híd

Új munkahelyeket létrehozni, az ország vérkeringésébe bekapcsolódni nem lehet utak nélkül. Ezért a legfontosabb feladat, mely Békés megyét érintette a tiszauzi híd megépítése volt. A híd már önmagában is közelebb hozta Békés megyét a nemzetközi gazdasági központokhoz. Ez javítja a térség vállalkozóinak esélyeit, és kedvez az új vállalkozások megtelepedésének, például az Ipari Parkban.

Gyomaendrődi vállalkozása

Új munkahelyek létesítésében kezdetektől számítunk a helyi vállalkozásokra. A vállalkozókkal való találkozások alkalmával tapasztaltuk, hogy a vállalkozások nem elég tökéresek, hogy terveiket megvalósíthassák. Pedig ezek a tervek, ha megvalósulnak, új munkahelyeket jelentenek. Ezért pályázatokkal segítjük a vállalkozásokat. A gyomaendrődi vállalkozások sikeresen pályáztak 2001-ben. Ennek alapját az 1998-óta elsajátított friss, új pályázási képesség jelenti. Több alkalommal fórum keretében tájékoztattuk a térség vállalkozóit a pályázati lehetőségekről, és a pályázatírás rejtelmeiről. Ennek az eredménye a több mint félszáz vállalkozás sikeres pályázata és 150 új munkahely a térségben. Ebbe a folyamatba illeszkedik a város fejlődésének egyik fontos, ha nem a legfonto-

sabb, állomása az 1999-ben elnyert Ipari Park cím. A 2001-ben indult 277 millió forintos beruházásban azok az utak, csatornák, áram és vízvezetékek épülnek meg az Ipari Parkban, amelyek alkalmassá teszik a területet vállalkozások fogadására.

Gyomaendrődön 24 bérlakás épül

Gyomaendrőd az Endrődi utcában épít 16 lakást, mely az idősek garzonlakása lesz, és nyújt megoldást az idősebbeknek. A fiatalok számára viszont 8 „fecskefészek”, a fiatalok garzonja, épül a magtárlapason, mely javítja a pályakezdő házaspárok esélyeit. A fiatalok otthonra találhatnak Gyomaendrődön. Ezért támogatta a kormány a város törekvését abban, hogy otthont teremtsen a fiataloknak. **A 151 milliós építési költségből több mint 120 millió forintot, az építkezés 80%-át a Széchenyi Terv adja.**

Csatornaépítés

Szerencsére már elfelejtettük a legutóbbi belvizet. Akkor a városban élő családok biztonságát akarták, meg akarták szabadulni a belvitztól! A kormány pedig Békés megye segítségére sietett: 1999-ben és 2000-ben összesen 4,5 milliárd forintot költött a megyében arra, hogy zökkenőmentes legyen a védeke-

zés, és a családok helyreállíthassák otthonukat. Sikertült megvédeni a családokat a belvitztől. Azonban teljes biztonságot a belvitz ellen egy jól kiépített csatornahálózat nyújthat. Ezért olyan nagy jelentőségű a csatornaépítés, amely szinte az egész várost ellátja majd.

2001 augusztusában a város csaknem egész területét lefedő szennyvízelvezető csatornázás kezdődött. **A közel 1,6 milliárd forintból 1.158.138.000 forintot pályázaton nyert Gyomaendrőd.**

Tiszta környezet

Gyomaendrőd és a környező települések, európai normáknak megfelelő hulladékgyűjtőt és kezelőt létesít. A kormányzati és PHARE támogatással megvalósuló közel 700 millió forintos beruházás megfelel a legszigorúbb előírásoknak. Környezetünk védelme nagyon fontos, gondoljunk csak a turizmusra mely tiszta környezet nélkül elképzelhetetlen. Ennek is élén jár Gyomaendrőd és a térség.

A Liget fürdő fedett uszodával gazdagodik.

A fürdőben nyaranta egyre több hazai és külföldi vendéggel találkozhatunk. Egyre többen évről-évre visszajárnak pihenni. Ezért Gyomaendrőd elhatározta, hogy fejleszti, szépíti fürdőjét, amihez **393 millió forintot nyert októberben a Széchenyi Terv egészségügyi programján.** A városban nincs fedett medence, ezért új fedett uszoda és gyógyfürdő épül, összesen 787 millió forintból.

A turizmussal foglalkozó világszervezetek előrejelzései szerint a turizmus dinamikus fejlődés előtt áll, és forgalma az elkövetkezendő tíz évben várhatóan megkétszereződik. Ebből a fejlődésből a városnak részesednie kell. Egészség és jó környezet – ezt kínálja a külföldi vendégnek és saját polgárainak Gyomaendrőd.

Kedves olvasóim! Gyomaendrődi polgárok!

Ezek voltak a legfontosabb eseményei a múlt évnek. Összegzőképpen az elmúlt évet Gyomaendrőd életében nyugodtan hívhatjuk alapköorszaknak, ahogyan az egyik megyei újság meg is írta. Új évezred kezdődött, ahol a jövő a nyugodt építkezésé. Kívánom, hogy Gyomaendrődön jó hosszúra nyúljon az alapköorszak, a fejlődés előnyeiből minél többen részesüljenek.

Sikeres új évezredet, Gyomaendrőd!

Domokos László
országgyűlési képviselő

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselőtestület az év utolsó önkormányzati ülésén december 20.-án.

Az ülés kezdetekor kedves meglepetéssel szolgáltak a Selyem utcai óvoda dolgozói és tanulói. Bensőséges Karácsonyi ünnepet varázsoltak a testület tagjainak lelkébe, azzal, hogy nagy átérzéssel idézték fel Jézus Krisztus születését, énekeltek, verseltek, sőt a Három Királyok hódolatát is megidézték a nagycsoportos óvodások. Színvonalas, kedves ünnepséget köszönhetünk meg azoknak, akiket illet, a Selyem úti óvoda dolgozóinak, gyermekeinek és vezetőjüknek.

Ez a hangulat rányomta a bélyegét a testület munkájára. Köszönjük a kedveségüket.

A polgármesteri beszámolóból feltétlen kiemelést érdemel a nagyenyedi testvérvárosból történt látogatás, amely éppen azon a napon kezdődött, amikor a városunkba látogatott a pénzügyminiszter. Ezért nem tudott részt venni a miniszteri fórumon a város polgármestere.

Felolvasásra került az a levél, amit városunk országgyűlési képviselője Domokos László írt a polgármesteren keresztül az egész testületnek, illetve a városnak. A levél abból az alkalmából íródott, hogy a december 7-i városi beruházások alapköveinek letétele méltóképpen bizonyítja, hogy a város fejlődése jó úton halad, 4 milliárd forintos beruházás vehette kezdetét.

A folyékony hulladék szállítás szolgálati díjtétele elnapolásra került, januárban újra tárgyalja a testület.

Közterületek rendje újra szabályozásra került. Tudni illik, közterületnek számít bel- és külterületi földrészlet, járda, közút, tér, közpark, liget, közhasznú zöldterület. Ezeknek a rendeltetéstől eltérő használatához engedély szükséges, amelyért pénz kell fizetni. Aki megszegi vagy kijátssza a rendelkezést, az szabálysértést követ el, és a helyszínen is bírságható, aminek kiszabására a közterület-felügyelő jogosult.

Ismételten megnyitásra került két egyházi tulajdonú temető. A római katolikus egyház kérésére a tulajdonában lévő Szarvasvégi és Központi temető került 2001-ben újra megnyitásra.

A vitatott földekkel kapcsolatban felülvizsgálati kérelem került benyújtásra a Legfelsőbb Bírósághoz.

Egyházi kárpótlás (Református egyház) címen a kormányzattól kapott támogatást (10 millió Ft) a Kis Bálint Ált. Iskola és Óvoda bővítésére és felújítására fogják felhasználni.

Óvodák beszámolóiból feltétlenül megemlítendő, hogy nagy gondot fordítanak a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődésére, a pedagógiai programok korsoportokra szólnak.

Minden beszámolóban említésre került, hogy a logopédiai óraszám kevés. Sokkal többre van szükség minden óvodában. Az óvodák sikeresen pályáznak,

amelyből a tárgyi feltételeiket tudják fejleszteni.

Pályázat kerül kiírásra a Rózsahegyi Ált. Iskola és Diákotthon igazgatói állására, mert a jelenlegi igazgató megbízatása 2002. augusztus 31-én lejár. A pályázati kiírás az Oktatási Közönyben fog megjelenni, a pályázatot Gyomaendrőd Város Polgármesterének kell megküldeni.

Közoktatási szakmai pályázat kerül benyújtásra. A nyert támogatás lehetővé teszi, hogy a vállalkozásban (közoktatási megállapodás) működtetett óvodák, és a nem önkormányzati fenntartású iskola (Szent Gellért Katolikus Általános Iskola) és a Kner Imre Gimnázium kétszintű érettségi vizsgára való felkészítés szakmai ellenőrzését a szakértői névjegyzékben szereplő szakértők végezhetik el.

Kner emléktér (régi piactér Gyomán) kialakításának tanulmányterve elkészült. Sziráczki Mihály táj és kertépítő mérnök által készített park kialakítás 4 változatban készült el.

Az előzetes költségbeccsés 40-50 millió forint körüli, amelynek legalább 70%-át pályázati úton kell megszerezni. A sajtóterő biztosítása és a beruházás több évre tervezett munka.

Corini Margit festőművész síremlékének felújításához 250 ezer forinttal járul hozzá a város. A felújított síremlék a művész halálának 20.-dik évfordulójára készül el.

Kecsegés zugi holtág belvízátelőző cső felújítási és átalakítási munkálatainak tervezési munkálatai megkezdődtek. A részletes költségvetés ismeretében dönt a testület a további támogatásról.

Az endrődi vásártér területéből 1500 m² nagyságú telek értékesítésre kerülhet a Nút-Federland Kft részére, bizonyos feltételek teljesítése esetén.

Autóbusz próbajárat a Gyomai Központi Orvosi Rendelőhöz, naponta 2 alkalommal:

Déryné Köz. Háztól: 8.10, és 13.20 órákor. Vissza a Hősök útja/Rákóczi út saroctól: 13.35 és 16.05 órákor.

Szünetel a szakrendelés a Gyomai Központi Orvosi Rendelőben december 17- december 31. között. A helyettesítést a békéscsabai Réthy Pál Kórház Rendelőintézet vállalta.

Napirenden kívül került bejelentésre részéről, hogy 3 civilszervezet, az **Endrődiek Baráti Köre, a Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány és a Honismereti Egyesület** együtt szervezi az **Endrődi II. Világháborús emlékmű felújítását.** A munkálatok költségvetése jelenleg készül, a munka műszaki, művészeti és pénzügyi felelőse megválasztásra került.

A lakossági támogatásból ebben az évben eddig 52.000 forint érkezett a Hősök emlékművének felújítására. Köszönjük. Adomány küldhető: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet **53200015-11042095 számlára.**

A felújított emlékművet 2002-ben a Hősök napján tervezzük felavatni.

Császárné Gyuricza Éva

Karácsonyvárás a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában

December 21-én délután volt az Iskola hagyományos karácsonyváró programja.

A negyedik adventi gyertya meggyújtása után következett a diákok igen színes és gazdag műsora. Karácsonyi verseket, dalokat, énekeket hallottunk, bábjátást láthattunk. Zeneiskolásaink is bemutatották tudományukat. Igen kedves része volt az ünnepnek a néptáncosok produkciója. A karácsonyi műsor fénypontja volt a jól ismert Boldog Herceg előadása. Az ünnep végén sor került az aulában elhelyezett nagy karácsonyfán a gyertyagyújtásra. Mindenek után a gyerekek a karácsonyi Kis Jézus ajándékával tértek haza.

Felső kép: betlehemes játék

alsó kép: a Boldog Hereceg és a kis fecske

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

Megyei hírek

Névadó és szoboravatás Csabacsüdön

2001. November 28-án, alapításának 70. évfordulóján Trefort Ágoston nevét vette fel az iskola. A település 77. évfordulója alkalmából pedig felavatták a község háza előtt Csabacsüd első köztéri szobrát, **Egri József csabacsüdi származású szobrász** első köztéri alkotását, ami a címerábrát, a tűzök kakast ábrázolja. Az ünnepségen részt vett **Rockenbauer Zoltán kulturális miniszter** és **Domokos László országgyűlési képviselő**.

A kultúra eleven sodrású folyam

A FIDESZ Magyar Polgári Párt által kiadott „A jövő elkezdődött” című vitáit egyik fejezetének címe ez, melynek értékelése, folytult év november 28-án, Szarvason az Agrár Rt. nagy tanácskozásában összegyűlt érdeklődők előtt. A vita indítója **Domokos László** országgyűlési képviselő, a megyei önkormányzat elnöke volt. A vitairatot **Pécsvárad Antal** középiskolai tanár értékelte. Megjelent és előadást tartott **Rockenbauer Zoltán**, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának minisztere. Beszélt a minisztérium munkájáról, a már megvalósított és előttük álló feladatokról. Az előadás után az írásban beadott kérdésre válaszolt a miniszter.

Dr. Fónagy János Közlekedési és Vízügyi Miniszter 2001. november 30-án Békéscsabán a Megyei Önkormányzat tanácstermében tartott előadást.

A magyar gazdaság lendületének fenntartása és a javuló egyensúlyi helyzet megőrzése azt kívánja, – mondta a miniszter –, hogy a kormányzat a gazdaságfejlesztés területén válaszoljon a világgazdaság lassulására, mely a nyár végén már valamennyi OECD gazdaságra kiterjedt. A Széchenyi Tervben már elindított és máris sikeresnek bizonyult gazdaságfejlesztési programok erősítését, bővítését, illetve a 2003. év utáni időszakra tervezett beruházások előrehozatalát jelenti a Széchenyi Plusz, mely 7 gazdaságélénkítő programot tartalmaz, ezek:

1. Gyorsforgalmi úthálózat (autópályák, autótutak) 2015-ig terjedő fejlesztési program
2. A lakosság-célú állami támogatások módosítása.
3. Gazdaság élénkítése az állami pénzügyi intézmények garanciális kereteink jobb kihasználása révén.
4. Az EU csatlakozási alapok kapcsolódása a Széchenyi Plusz tervhez.
5. A Millenniumi Városközpont Kulturális Tömb megvalósítása.
6. Gazdaságélénkítő segítő adótörvények.
7. Az államadóság 2002. évi deviza-összetételének módosítása.

Baross Gábor óta nem volt ilyen nagyszabású közúthálózat fejlesztési program. 204 milliárd Ft értékben összesen 132 km hosszú gyorsforgalmi út, 98 milliárd Ft értékben 19 új települést elkerülő út, 19 egyéb fontos közúti kapacitásbővítő beruházás valósul meg.

Mindezek a gazdaság erőteljesebb kibontakozását szolgálják a térségi és nemzetközi kapcsolatok területén, és új elérhetőséget teremtenek a kelet és nyugati régiók között.

Békés megye országos közúthálózatának fejlesztése érdekében a megye területén 3 új projekt 2002. évi indítása szerepel: a 44. sz. főút Békéscsaba elkerülése I. ütem (3 km) 2003. évi befejezéssel, 44. sz. főút Békéscsaba-Veszely közötti útszakasz négy sávra bővítése (3,4 km) 2003. évi befejezéssel, és a Veszely-Gyula közötti szakasz 4 sávra bővítése 2004. évi befejezéssel. A 2003. utáni években további fejlesztések várhatók 44. és 47. sz. főutak tekintetében. **A Széchenyi Plusz országos közúthálózat fejlesztési programja meghatározó jelentőségű infrastruktúrafejlesztő tényező az életminőség, a gazdaság-, és térségfejlesztés szempontjából, ezen belül Békés megye gazdasági életének egészére is kiható kiemelkedően pozitív hatással van.**

Szociális bérlakások avató ünnepe Szarvason

December 7-én Bababák Mihály polgármester és országgyűlési képviselő meghívását elfogadván, Glattfelder Béla a Gazdasági Minisztérium államtitkára, s Domokos László országgyűlési képviselő jelenlétében került sor a Vágóhid utcában felépült szociális bérlakások bokrétaünnepére. A vendégek Vágóhid utcáról a Szentesi úton épülő bérlakásokat is megtekintették.

Hírek házunk tájáról

Alapkövetétel - December 7-én városunkban 24 költséggelven felépülő bérlakás alapkövetételére került sor Glattfelder Béla államtitkár és Domokos László országgyűlési képviselő, a polgármester és az önkormányzati képviselők, s más meghívottak jelenlétében. A 24 bérlakásból 8 fiatal házsnak szánunk, mely az Újkert soron épül majd fel, 16 pedig az idősek részére épül az Endrődi utcában, a Gondozási Központ szomszédságában. A teljes beruházás 151 millió forintba kerül, melyből 120,8 milliót kapott a Város a Gazdasági Minisztériumtól.

Az államtitkár úr beszédében elmondta, hogy míg az elmúlt 16 évben nem épült egyetlen bérlakás sem, állami támogatással, addig a Széchenyi Terv keretében eddig 24,5 milliárd forintot biztosítottak erre a célra, ami 5,500 bérlakás megépítését segíti elő. Az éves zársmadás jóváhagyása után ezt az összeget további ötmilliárd forinttal toldották meg.

Ugyancsak ezen a napon került sor városunkban az ipari park alapkövetételére is, Glattfelder Béla államtitkár és Domokos László országgyűlési képviselő jelenlétében. A közel 40 hektáros ipari park infrastruktúráját első ütemben 18 hektáron építik ki, amelynek összes költsége 277,5 millió forint. Ehhez nyert az Önkormányzat a Gazdasági Minisztériumtól 50,6 millió forintot, a Földművelési és Városfejlesztési Minisztériumtól 76 millió forintot, a megyei területfejlesztési tanácstól pedig 30 milliót. A befejezési határidőt 2002. szeptember 15-ében jelölték meg.

Mindkét eseményen az alapköveteltet Iványi László plébános, és Sipos Tas Tőhötöm református lelkész szentelte, illetve áldotta meg. Az események után álló fogadónak vettek részt a meghívottak.

DROG-AIDS VETÉLKEDŐ - A Magyar Vöröskereszt Gyomaendrődi Szervezete és a Városi Családsegítő Szolgálat múlt év december 3-án vetélkedőt szervezett 7-8 osztályos diákok számára. 20, egyenként 3 fős csapat jelezte részvételi szándékát, ezért a vetélkedő helyszínéül a Déryné Közösségi Házat jelöltük ki. Végül 17 csapat érkezett meg.

A Vöröskereszt támogatásával minden résztvevő csokoládét és üdítőt kapott. Ez úton is köszönetet mondunk a Máltai Szeretetszolgálatnak, a Sole Hungária Rt.-nek és a Dossie Kft.-nek, akik a díjazásban segítettek.

Első helyezést ért el a „Vámpirok” csapata (tagjai: Mészáros Renáta, Martinák Erika, Takács Ágnes), második, lett az „Antidrog” csapat (tagjai: Rideg Dóra, Fekécs Edina, Levente Bernadett), harmadik lett a „Viharsarok” csapat (tagjai: Gera Nikolett, Juhász Kitti, Oravecz Mária). Terveink szerint 2002 évben is megrendezzük a vetélkedőt, reméljük, hasonló érdeklődésre számíthatunk.

Czikely Erika intézményvezető

TÉLAPÓ-ÜNEPPSÉG A VÁROSI CSALÁDSEGÍTŐ KÖZPONTBAN - 2001. december 6-án a Városi Családsegítő Központ Endrődön a Polgármesteri Hivatal Kirendeltségének nagytermében. A rendezvényen a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola és Diákotthon kollégista tanulói vettek részt. A műsor 15 órakor kezdődött zenés-dalos bábjátékkal. Később a gyerekek nagy öröme megerkezett a télapó és szétosztotta a Magyar Vöröskereszt által felajánlott csomagokat.

Köszönetet mondunk: Cserenyecz Évának, Giricz Klárának, Ágostonné Farkas Máriaának és Kiss Imrénének a felejthetetlen és színvonalas műsorért, valamint a Magyar Vöröskeresztnak és R. Nagy Tibornak.

Czikely Erika intézményvezető

Békésszentandrason ünnepeltek - Múlt év december 1-én, a szentandrasi művelődési házban Sinka István polgármester adta át ünnepélyes keretek között **Dr. Bagi Pál** alkotmányjogásznak, a nagyközség szülöttének a megtisztelő díszpolgári címet, méltó keretét adva ezzel a Szent András-napi ünnepnek, amelyen a nagy számú ünnepelő közönség mellett jelen voltak: **Domokos László, országgyűlési képviselő, Pál Károly, a szerb parlament képviselője, Horváth László, Kishegyes polgármestere és Dr. Szabó Károly államtitkár.** Nagy sikere volt az ünnep alkalmából megnyitott, az elmúlt esztendő történéseit megörökítő fotókiállításnak is. Talán kevesen tudják olvasóink, hogy a millenniumi év alkalmából rendezték meg a községben először a Kárpát medence Szentandrásainak találkozóját, s állítottak az összefogás jelképül Andráskereszt emlékművet a Holt-Körös partján.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkesillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,
új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Dr. Borsi Vincéné Finta Jolán

1909-2001

Sokak kedves Jolcika nénije, Erdélyben Hosdán született. Apja: Gemenci Finta Albert, székely nemes, (1879-1940), édesanyja: Láger Róza volt. Házasságukból még Erdélyben született Jolán Hosdátton 1909. április 24-én, Szent György napján, és később öccse Zoltán is. Lányuk az alsó osztályokat is ott végezte.

Endrőddel az első világháborút követő gonoszság szülte Trianon „békekötése” hozta össze. A család menekülni kényszerült Erdélyből, s az apa hamarosan Endrőd község főjegyzője lett, mely tartott 14 évig.

Az édesanya 34 évesen 1921-ben Erzsike lányuk születésekor életével fizetett a kislányért, aki rövid időre anyja után még babaként távozott az élők sorából. Mindketten a Szarvasvégi temetőben, közel a Finta kriptához alusszák örök álmukat.

Az apa Julis Eszterrel kötött második házasságát követően 1940-ben fejezte be életét. Második felesége, ki 10 évvel volt öregebb nála, nagyon megkeserítette a család életét, ám jóval túlélte férjét s 86 éves korában hunyt el.

Jolán tanítónőnek készült. Az év nagy részében távol volt a családtól. Hihetetlen szorgalommal vetette magát a tanulásba. Képessége révén a zene s ének terén is remek eredményt ért el. A későbbi években zeneoktatóként (zongora) is elismeréssel beszéltek tevékenységéről. A tanítói képzést Cinkotán fejezte be kitüntetéses oklevéllel. Sikeresen illeszkedett be a fiatal értelmiségiek csoportjába. A lendületesen fejlődő falusi színháztársulatnak nem csupán szervezője, közkedvelt szereplője is volt. 1926-ban a díszpolgár választás felejtethetetlen eseményeinek, - amikor községünkben Rózsahegy Kálmánt ünnepelelték - aktív résztvevője volt Kalmár Katica, a későbbi Paróczai né, Szabó Elekné Kovács Etelka, s az én feledhetetlen tanító nénim Dinya Ilona társaságában.

1934-ben kötött házasságot Dr. Borsi (Hanyecz) Vincével, aki élete során, szorgalmas munkája révén az anyakönyvvezetőségtől a főjegyzőségig jutott. Hosszú boldog házasságukból két gyermek született: Péter 1937-ben, Vince 1938-ban. A kedves, szeretetteljes tanító néni a gyerekek nevelésében, tanításában fogalomává vált. Rajongtak érte tanítványai, és a szülők szeretete, tisztelete övezte.

1944/45-ös tanévben munkatársa lehettem az endrődi polgári iskolában, ahol rendkívül eredményes oktató-nevelő munkát végzett.

A kommunista hatalomátvétel után Dr. Borsit, s vele együtt sok értelmiségit lakóhelyük elhagyására kényszerítettek. Orosháza lett új otthonuk. Új lakóhelyük népének példás munkával köszönték és hálálták meg szeretetük melegét egészen nyugdíjazásukig.

Életük nagy törése, feledhetetlen bánata lett Péter fiúk fiatalon bekövetkezett halála. Vince fiúk viszont, aki kiemelkedő munkát végzett a pedagógiai pályán, napjainkban is, már nyugdíjasként fáradhatatlanul tevékenykedik az orosházi iskolában.

Jolán, 92 évesen tért örök nyugalomra férje mellé, aki 96 esztendő földi pályája után pihenni fáradalmait a Hanyecz család sírboltjában, a Szarvasvégi Temetőben. Az idősebb generáció hölgy tagjai, akik keze alatt tanulták meg a tudományokat, bizonyára hálával és gondolnak szeretett Jolcika tanító nénire.

„Itthon vagytok. Itt volt felhőtlen boldog világotok. Szívünkben élni fogtok, mert igaz értékei voltatok társadalmunknak. Legyen áldott a pihenésetek!”

Márton Gábor

CIPŐTALPBÉLÉST SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek, háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

A pásztorokról

I. fejezet

A pásztorok szerepe és megítélése a paraszti társadalomban meglehetősen összetett. A gazdatársadalomnak szüksége volt a nagytudású, tapasztalt, lelkiismeretes pásztorokra, hiszen az értéket képviselő jószágállományát bizta rájuk. A pásztoron múltott, hogyan legel, hogyan gyarapszik a jószág súlya, lesz-e bő szaporulat, van-e elegendő víz előtte a vályúban, meggyógyítja-e kisebb bajait, nem keletkezik-e kár benne, vagy miatta. Ezért a pásztoroságot vállalonak elsősorban a számadónak nagy tapasztalatú, megbízható és némi vagyonnal rendelkező személynek kellett lennie. Békés megye tisztikarának javaslata szerint számadó pásztoroknak csak olyat szabadna megfogadni, aki házzal vagy „olyas vagyonnal bíró állandó lakos volna, aki, ha kárt vall, ezt a magáéból és nem lopott marhából fizethetné”. A rendelet javaslat szövegéből aztán kiderül, hogy a pásztorok nagyobb része aligha volt ilyen módban. Az azonban bizonyos, hogy a pásztorok az akkori paraszttársadalomnak legszegényebb és állandóan mozgásban lévő rétege volt.

A pásztoroknak – számadóknak és bojtároknak egyaránt – létalapjuk a pásztorbér és az azt kiegészítő jószágértartás volt. Legtöbb részük gyermekeségétől fogva pásztorokodott. Igen sokszor az apa mellett a fia, vagy rokona a bojtár, „talyigás”. Századokon át pásztor-nemzetségek nevelődtek fel. Azok a számadók, akik pedig minden esztendőben becsülettel számoltak, tekintélyes emberek voltak az adott közösségben, de távolabbi vidéken is.

A nagy jószág mellé – ló, szarvasmarha – az előljáróság, juh és sertés mellé maguk a gazdák, illetve a több gazdából szerveződött „társaságok” fogadták meg a pásztorokat. Szép számmal voltak olyan gazdák is, – akik nagy számú jószágot tartottak, főleg juhokat, – hogy maguk fogadtak pásztorot.

Mind az előljáróság, mind maguk a gazdák nagyon vigyáztak arra, hogy a bér tisztességes megélhetést, és némi gyarapodást is lehetővé tegyen a pásztoroknak. Ezért mindig a jószágszámot figyelembe véve határozták meg a bért. A bér nagyságát az őrzött állatok értéke, az őrzési idő hosszúsága, az állattenyésztés célja egyaránt befolyásolta. A pásztorbérékben

mindig kifejeződött a gazdaközösség elismerése, amellyel a felelősségteljes munkáját végző pásztorot értékelte.

A 18. században nagyhatárú falvakban, mezővárosokban – így Endrődön és Gyomán is – a gazdálkodás rendje sajátos, jóformán általánosnak mondható határbeosztást alakított ki. Az állattartás akkori formájának megfelelően a falvak és városok közvetlen közelében a „hazajáró jószág” legeltetésére a „belső legelő”, a „csordajárás, csürhejárás”, a szántóföldek övezetén kívül pedig „külső legelő” terült el, amelyen a külterjesen tartott jószág legeltetett Szent György napjától Szent Mihály napjáig, de egyes nyájszövetek egész évben kint maradtak.

A 18. század második harmadában a közbiztonság országosan megrendült. Útonállás, házfeltörés, jószágelhajtás, de különösen a lólopás napirenden volt. A helyi és országos hatóságok az Alföld szerte kialakult gazdálkodási formát és az ahhoz igazodó határbeosztást, szállásrendszert (tanyákat) okolták a bajok elhatalmasodásáért. A hatóságoknak szilárd véleménye volt, hogy az állattolvajlások mögött a pásztoroknak és a szállásokon lakóknak nagy részük van. Részben úgy, hogy maguk is tolvajok, mert a pásztoranyag és szállások adnak menedéket a „bojongó és idestova tsavargó betyároknak”. Volt is ebben némi igazság, de a pásztor-társadalom jelentős becsületese része sokat szenvedett a későbbiekben igaztalan és kegyetlen megtorlásoktól. A megrendült közbiztonság helyreállítására a hatóságok szigorú határozatokat hoztak. Ez a „regulázás” kiterjedt a pásztorok életének, szállásainak ellenőrzésére. A vásárokon kívüli jószágeladás meggátolására, – bevezették a „pakszust”, – állatkísérő levelet –, a mézárások által történő marhavágások hatósági ellenőrzésére.

Végül is elrendelték 1796-ban általánosan is, hogy a pásztorokat helységenként össze kell írni. Egy ilyen igen alaposan, mindenre kiterjedő rovatokat tartalmazó pásztor összeírásból szemelgethetünk a következőkben. Ez esetben gyomai illetőségű pásztorokról van szó, azoknak is az „elejiről”, a csikósokról. Olyan alapos személyleírást adtak róluk, hogy akár némi ant-

ropológiai vizsgálatra is alkalmasak lehetnének.

„Gyoma Város Ménessében;

1./ Hajdú Ferentz, 49 eszt., őszös hajú, bajuszú, kék szemű, alacsony termetű, feleséges. Tisza sasi születés.

2./ Cs. Erdei János, 45 Eszt. Világos gesztenyeszín hajú, elől kopaszos fejű, kék szemű, középtermetű, feleséges. Ménes mellett számadó. Gyomai születés.

3./ Vintze István 21 Eszt. Gesztenyeszín hajú, barnaszínű ábrázatú, közép magass. Cs. Erdei János bojtárja, Furtai születés.

4./ Fenyvesi István 17 Eszt. Gesztenyeszín hajú, sima tiszta vékony ábrázatú, sugár termetű, Ménes bojtár Cs. Erdei János mellett. Gyomai születés.

5./ Józsa András 35 Eszt. Barna tsimbókos hajú, barna bajuszú, himlőhelyes, alacsony, Feleséges, Ménes mellett Számadó. Gyomai születés.

6./ Bíró Ferentz 15 Eszt. Szőke, vékony ábrázatú, hegyes orrú, Czinábor (azaz vékony testalkatú), Ménes bojtár Józsa András keze alatt. Gyomai születés.

Gyoma Város Gulyássai:

1./ Négyesi György 39 Eszt. Gesztenyeszín hajú, bajuszú, tiszta képű, kék szemű, közép magas, Számadó, Gyomai születés.

2./ Bátsi György 56. Eszt. Őszös barna hajú, bajuszú, szemöldökű, barna szem, piros ábrázatú, közép termetű, feleséges, Ökörscordás, Gyomai születésű.

3./ Ifjabb Bátsi György 19 Eszt. Szőke, göndör hajú, magas sugár termetű, nőtlen Gyomai születés. Ökörscordás mellett bojtár.

4./ Bátsi István 28 Eszt. Barna hajú, bajuszú, tiszta, piros tele képű, közép köpcös termetű, Feleséges, Gyomai szül. Ökörscordás Bojtár.

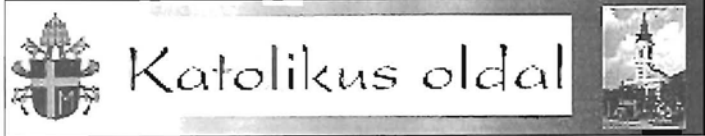
5./ Diószegi György 14 Eszt. Szőke egyenes hajú, vékony, tiszta képű, az orra görbés, Gyomai sz. Ökörscordás bojtár.”

Cs. Szabó István

Fotók:
Kunkovács
László

Katolikus oldal

JANUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 óraker, hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

január 13-án és 27-én, vasárnap fél 12-kor.

Hunva

Vasárnap: délelőtt 10-kor, kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 15 óraker.

A SZENTSÉGEK

A. A SZENTSÉGEK hatékony jelek, amelyeket Krisztus alapított és adott az Egyháznak.

B. A szentségekben Krisztussal találkozunk, és ő MEGSZENTELŐ KEGYELMET ad nekünk.

C. A szentségek ex opere operato hatnak. Ez azt jelenti, hogy a szentségek feltétlenül megadják a kegyelmet, mert rajtuk keresztül Krisztus cselekszik.

I. Mégis, ha méltatlanul vesszük a szentséget, akkor a szentségben megadott kegyelmet nem kapjuk meg, vagy pedig hatástalan marad.

i. Az ember akkor méltatlan a bérmálás, az Oltárszentség, a papszentelés és a házasság szentségére, ha tudja, hogy van megbocsátatlan halálos bűne.

ii. A bűnbocsánat szentségét akkor vesszük méltatlanul, ha egy súlyos bűnt tudatosan elhallgatunk.

iii. Aki az Oltárszentséget vagy a bűnbocsánat szentségét méltatlanul veszi, az nem kapja meg a szentség kegyelmét.

iv. Ha a bérmálás, a papszentelés és a házasság szentségét veszi valaki méltatlanul, akkor a szentség hatástalan marad. Amint elnyeri a bűnbocsánatát, ezeknek a szentségeknek a kegyelme hatékonyan válik.

2. Ennek ellenére a szentségek nem függenek sem a szentség kiszolgáltatójának lelkiületétől, élethezességétől, sem pedig a befogadók bármiféle cselekedetétől, - kivéve hogy ez utóbbiaknak méltóknak kell lenniük.

D. A megszentelő kegyelem Isten ingyenes ajándéka, amely lehetővé teszi, hogy Isten gyermekei legyünk, részesedjünk az isteni természetben és az örök életet örököljük.

1. A súlyos bűnt azért nevezzük halálos bűnnek, mert megöli Isten életét a lélekben: a megszentelő kegyelem elvesztéséhez vezet.

E. A hét szentség neve: Kereszttség, Bérmálás, Oltárszentség, Bűnbocsánat (vagy bűnbánat) szentsége, Betegek kenete, Egyházi rend, Házasság

A szentségek Krisztustól alapított és az Egyházra bízott hatékony jelei a kegyelemnek, amely által isteni életben részesülünk. A látható ritusok, amelyekkel a szentségeket kiszolgáltatók, jelzik és meg is valósítják az illető szentség sajátos kegyelmét. Meghózzák gyümölcseit azokban, akik azokat a megkívánt feltételek mellett felveszik. (KEK, 1131.)

A kegyelem révén részt veszünk Isten életében és bevezettetünk a Szentháromság belső életébe: a kereszttségben a keresztény elnyeri

A katolikus hit elemei (3)

Krisztus, a Test Feje kegyelmét. „Fogadott fiúként” ettől kezdve „Atyának” szólíthatja Istent, éppúgy, ahogy az egyszülött Fiú. Adományként kapja a Szentlélek életét, aki őt szeretettel árasztja el és aki az Egyházat alakítja. (KEK, 1997.)

A halálos bűn az emberi szabadság radikális lehetősége, mint maga a szeretet is. Maga után vonja a szeretet elvesztését és a megszentelő kegyelemtől való megfosztottságot, vagyis a kegyelmi állapot semmivé válik. (KEK, 1861.)

KERESZTÉSÉG

1. A kereszttség szükséges, mielőtt bármelyik más szentséget fölvenné valaki. A keresztény beavatás legelső szentsége ez, amelyet majd a bérmálás és az Oltárszentség egészít ki.

2. A keresztstéget akkor alapította Krisztus, amikor Keresztelő Szent János megkeresztelte, és amikor parancsot adott apostolainak, hogy menjenek el és kereszteljenek meg minden népet az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. (Vö. Mt 28,19.)

3. A keresztstéget eltöröl minden bűnt: az eredeti bűnt és minden egyéb bűnt.

4. A keresztstéget Isten gyermekeivé tesz bennünket, Krisztus tagjaivá, az Egyház tagjaivá és a mennyek országának örököséivé. Ez azt jelenti, hogy:

i. A keresztstéget állandó kapcsolatot hoz létre Isten és a megkeresztelt között, és szükséges az üdvösséghez.

ii. A keresztstéget eltörölhetetlen jegyet nyom a lélekre, és csak egyszer vehető fel.

5. Ezek a hatások a megszentelő kegyelem gyümölcsei, amelyet a keresztstéget ad meg.

6. A keresztstéget bárki fölveheti, aki nincs megkeresztelve.

i. Felnőtt ember úgy veheti föl a keresztstéget, ha előbb bevezették a hitigazságok világába és azok gyakorlatába. Ezt a felkészülési időt nevezük katekumenátusnak.

ii. Kisgyermek esetében az szükséges, hogy ésszerűen remélni lehessen, hogy a gyermeket mindkét vagy egyik szülője a katolikus hitben fogja nevelni.

7. A keresztstéget szertartásának a lényege abból áll, hogy a keresztelendőt háromszor alámerítik vízben, vagy pedig vizet öntenek a fejére, és közben azt mondják: „N., én megkeresztellek téged az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében”.

8. A keresztstéget rendes kiszolgáltatója a püspök, pap vagy diakonus, de szükség esetén bárki, férfi vagy nő, akár kereszteletlen is, érvényesen keresztelhet, ha a keresztelendő fejére vizet önt, és közben elmondja az előző pontban leírt szavakat.

JANUÁR HÓNAP ÜNNEPEI

1. kedd: Újév, Szűz Mária, Isten Anyja
2. szerda: Nagy Szent Vazul, és Nazianzi Szent Gergely püspökök és egyháztanítók
6. vasárnap: Vízkereszt
7. hétfő: Penyaforti Szent Rajmund
13. vasárnap: Urunk megkeresztelkedése
15. kedd: Remete Szent Pál
17. csütörtök: Szent Antal apát
18. péntek: Árpád-házi Szent Margit
20. vasárnap: Évközi 2. vasárnap
21. hétfő: Szent Ágnes szűz, vértanú
22. kedd: Szent Vince diakonus vértanú
24. csütörtök: Szalézi Szent Ferenc püspök, egyháztanító
25. péntek: Szent Pál apostol megtérése
26. szombat: Szent Timóteusz és Szent Titusz püspökök
27. vasárnap: Évközi 3. vasárnap
28. hétfő: Aquinói Szent Tamás áldozópap, egyháztanító
31. csütörtök: Bosco Szent János áldozópap

Az oldalt szerkeszti: Iványi László plébános

9. A keresztelendőnek kell, hogy legalább egy keresztstülője legyen.

i. A keresztstülő nem lehet a keresztelendőnek anyja vagy apja.

ii. A keresztstülő legyen legalább tizenhat éves, legyen katolikus, legyen megbérmálva, és olyan legyen, aki már volt első áldozó.

iii. Lehet két keresztstülő is, egy férfi és egy nő.

iv. Nem-katolikus nem lehet keresztstülő, de tanúként jelen lehet a keresztstégnél.

10. A keresztstéget egyszerre jelképezi a Krisztussal való halált és a vele való életet.

i. A keresztstégetben eltemetkezünk Krisztussal. Lemerülünk a víz alá — ez különösen akkor válik világossá, ha a szertartást alámerítéssel végzik —, és meghalunk Krisztussal a víz alatt, azután vele együtt emelkedünk fel. Meghaltunk és feltámadtunk Krisztussal.

ii. A víz az életet is jelképezi. Minden általunk ismert életnek vízre van szüksége. A keresztstégetben magának Istennek az életét kapjuk meg.

A keresztstéget által minden bűn bocsánatot nyer, az áteredő bűn és a személyes bűnök, valamint a bűn összes büntetése. (KEK, 1263.)

A keresztstéget nem csupán megtisztít minden bűntől, hanem az új keresztstényt „új teremtménnyé” (2Kor 5,17) teszi, Isten fogadott fiává, aki „részesé lett az isteni természetnek” (2Pét 1,4; Gal 4,5-7), Krisztus tagja és vele társörökös (1Kor 6,15; 12,27; Róm 8,17), a Szentlélek temploma (1Kor 6,19). A Szentháromság a megkereszteltnek megadja a megszentelő kegyelmet, a megigazulás kegyelmét. ... Így a keresztstény ember természetfölötti életének szerves egésze a szent keresztstégetben gyökerezik. A keresztstéget bennünket Krisztus testének tagjaivá tesz. ... A keresztstéget beépít az Egyházba. (KEK, 1265-1267.)

A keresztstéget a lélekre eltörölhetetlen lelki jegyet nyom, a karaktert, ami a keresztstény vallás kultuszára fölmentelt a megkereszteltet. A karakter miatt a keresztstéget nem lehet megismételni. (KEK, 1280.)

A szent keresztstéget az egész keresztstény élet alapja, a Lélekben történő élet kapuja... és ajtó, amely utat nyit a többi szentség felé. (KEK, 1213.)

A vízbe történő alámerülés szimbolizálja a katekumen eltemetkezését Krisztus halálába, ahonnan a föltámadás során övele együtt emelkedik ki. (KEK, 1214.)

A keresztstéget valójában azt jelenti, hogy az isteni életre való születésünk a Szentlélek ajándéka. (KEK, 694.)

Egyházi hírek

December 23-án, advent 4. vasárnapján szép **Karácsonyi Hangverseny** volt az endródi templomban. Közreműködött a Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusa, vezényelt: Erdeiné Mucsi Márta, valamint Tóth Mihály endródi kántor.

Katolikus temetők újranitása

Egyházközségünk súlyos problémája látszik megoldódni.

A 70-es években a kommunista tanácsi rendszer egy tollvonással lezárta a katolikus temetőinket, nem törődve azazal, hogy hány családnak volt előre megváltott sírhelye. Évek óta kínlódtunk ezzel a problémával. Többször próbálkoztam a megoldásával. A nyáron felkértem Gyulay Endre püspök urat is, hogy segítsen.

December 20-án Gyomaendrőd Város Önkormányzata egyhangú szavazással feloldotta a Szarvasvégi, és a Központi Katolikus temetők lezártságát. Meglévő sírhelyekbe lehet temetkezni. Némi felkészülésünk után, hamarosan lesz lehetőség új sírhelyek vásárlására is.

2001. December 31-én **Tóth Mihály kántor úr** nyugdíjba vonult. Nyugdíjas-ként tovább fogja szolgálni egyházközségünket. Köszönjük endródi húszéves munkásságát.

Hunyán az úgynevezett **éjfél misé** Szenteste, 5 órakor tartottuk, Endrődön éjfélkor. Mindkét helyen a mise előtt a gyerekek karácsonyi műsorral tették az estét még szebbé. Köszönet érte a hitoktatóknak, és a közreműködő pedagógusoknak.

felső képen hunyai, alsó képen az endródi gyerekek karácsonyi játéka látható

„Dicsőség a magasságban Istennek, és béke a földön, a jóakarátú embereknek...”

„Isten nagyságát hirdeti a föld, a mennybolt vallja kezei művét, egy nap a másnak ezt harsogja át, erre tanítja éj az éjszakát.” – éneklő a zoltár immár évezredek óta tanúságul minden népek. Berzsényi Dániel, a költő is erről a dicsőségről énekel: „Isten, kit a láng esz fel nem ér, csak titkon érző lelke óhajtvá sejt, léted világit, mint az égő Nap, de szemünk bele nem tekinthet...”

A Teremtő olyan érzékenynek teremtette az emberi lelket, hogy képes felismerni, és a kinyilatkoztatás nyomán elmélyíteni magában, mit tesz az: - Dicsőség a magasságban, s ennek visszhangjaként jóakarát ébred szívében. Istent sohasem látta senki, de kinyilatkoztatta magát, irgalmas emberszeretetét, egyszülött fiában, Jézus Krisztusban. Dicsőség Istené, a végtelené, a mindenhatóé, a jóságé, a szereteté, mi emberek feléje tárjuk kezünket és szívünket, s egyre ismételtgetjük: - „Jöjjön el a Te országod.”

Dicsőség a magasságban Istennek, van-e szó, mely ezt kellőképpen érzékeltetni tudná? És mi ez a dicsőség? A tiszta fény, az öröm, a szeretet? S bennünk egy végtelen, örök boldogságra való meghívottság? Amikor a lélek találkozik Alkotójával? Ez a dicsőség az ő kizárólagos tulajdona, neki fenntartott élet, - de bennünket is részesíteni akar benne.

Szédületes távlatok. Igen, ahogy Nagy Szent Basilius írja egyik beszédében: „Az emberek meg kellett volna maradnia ebben a dicsőségben, ami Istentől való. Jobb lett volna, míg múlandó létünk törpe nyomorúságát szenvedjük, az isteni bölcsességgel tündökölt volna, az örök életet, s javakat élvezte volna. Miután azonban feladta az isteni dicsőség utáni vágyat, és „nagyobbra” számított, és most azt akarta megszerezni, amit nem kaphat meg, hát még azt is elvesztette, ami az övé.”

Miért került messze az emberiség az Isten dicsőségének otthon-melegétől? A béke örömeitől? – Mert „feladta” az Istendicsőség utáni vágyát. Elpártolt, elhagyta, ahogy Sirák Fia könyvében olvassuk: „Az ember gögjének kezdete, elpártolás az Istentől, amikor szíve elpártol Alkotójától. Minden bűn kezdete ugyanis a kevélység.”

Ezzel szemben áll a Szeplőtlen, Mária alázata, a büntelenség alázata. Isten nélkül nincs alázat, alázat nélkül nincs rend. Advent elején ünnepelek az Egyházban a Szeplőtlen Fogantatás ünnepét. Ez azt teszi, hogy üdvözítőnk édesanyja létezésének első pillanatától kezdve mentes volt az áteredő büntől, melytől sérülten mi mindnyájan a világba lépünk. Ez kiválasztottságának folyománya. Isten dicsősége az emberek között. A megváltásban való közreműködésének nagy előjátéka.

Az Írásban Szent Lukács örökölte meg Mária Istent-magasztaló imáját, mintegy a benne élő Szentlélektől áthatott szeplőtelen szív válszát:

Magasztalja lelkem az Urat,
Ujjong az én szívem üdvözítő Istenemben
Hiszen rátekintett szolgálója alázatosságára,
Ezentúl boldognak hirdet engem minden nemzedék.

Csodálatos kép. Az Istent magasztaló ujjongó öröm, fény, ragyogás. Lelkéből, kiárad, amit a Szentlélektől kapott. Az Isten dicsősége sugárzik. Ez a fény ragyogja be a betlehemi éjszakát, Isten alázatának fénye, ezért állnak oly közel szívünkhöz a pásztorok, s a tudós bölcsek, mindnyájan nagy igyekezettel sietnek leborulni, imádni a megtalált Megváltó előtt magát az Istent. Bennük olyan embereket ismerünk meg, akik elvezetnek bennünket tépett világunk rohanó, zajos, pókhendi összevisszaságából a tiszta,

csillogó rendhez, hogy rátaláljunk a Szeretetre. Gárdonyi Géza sorai kíváncsoznak ide:

Fel nagy örömrre, ma született
Akiért a föld epedett.
Mária karján égi a fény,
Isteni kised szűznek ölében,
Egyszerű pásztor, jöjj közelebb
Nézd a te édes Istenedet.

Nem ragyogó fény közt nyugoszik,
Bársonyos ágya nincs neki itt.
Csak ez a szalma koldusi hely,
Rá meletet a marha lehel.
Egyszerű pásztor terdeden állj,
Mert ez az égi s földi király.

Égi s földi király, - nem anakronizmus? A végtelenségben nincsenek anakronizmusok. Isten alázata a teremtésben nyilatkozott meg, mikor dicsőségébe akarta fogadni parányi teremtményeit. Isten alázata a jászol, az egyiptomi menekülés, a keresztút, a Golgota. A király alázata: a szeretet. Nem attól vagyunk szeretve, kinek alamizsnát adunk, hanem attól, Aki a mindent adta nekünk. A legnagyobb ajándék, mikor Egyszülöttét adta nekünk, alázatának fényes tanúságaképpen a mi megdicsőülésünkért. Eljött a második Isteni Szelemély, hogy eltörölje a gőg nyomorát, a bűn szerencsétlenségét, a kevélység idétlenségét. Eljött, hogy a dicsőség teljességébe öltöztessen áldozatának keresztje által.

Az Egyház a gyermek Jézusban Krisztus királyt látja, a béke fejedelmét, a bírót, és a Megváltót. Ezért az Egyház számára a betlehemi éjszaka valóságos misztérium. Isten belép a történelembe, emberi természetet vesz magára. Általa maga az igazság lép be a történelembe, és ennek az isteni igazságnak a fényénél kell lemérnünk mindent, amit ma világnak neveznek, a hatalmi struktúrákban, a törvényeket, az emberi együttélés formáit, minden értékrendet, pénzt, hatalmat, tiszteletet, szeretetet. Minden, amit beszélnek, írnak, tesznek, ígérnek, határoznak, vagy megtagadnak, ennek az igazságnak a fényénél méretik meg. Ő a mérce, mely előtt a jogtalanság mindig jogtalanság marad, a hatalom pedig szolgálat vagy erőszak.

Betlehem magába rejti az igazságot, mert a világ Teremtője gyermekként jelenik meg. Isten, aki időt nem ismer, aláveti magát a történelemnek. De ki is nyilvánítja az igazságot: Heródes „igazságát”, a háború „igazságát”, a szívek „igazságát”, az én úgy érzem „igazságát”, mert azt az igazságot, hogy „aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, aki pedig elveszíti énérettem, megtalálja azt.”

A betlehemi kicsi királytól eltanult alázatoság az a lelki állapot, mely képessé tesz helyesen gondolkodni. Ezért van igaza Vass Istvánnak, aki egyik versében ezt írja:

„A buta bestiát, a gőgöt öld meg bennünk, Uram,
különben minden hasztalan,
övj meg minket a hatalomtól.”

Ebben a kegyelemben gyökerezik reményünk, reményünk, ami annak várákozása, amit megígértek. A remény, várákozás, de tevékenységben.

Az Atya megígérte a Megváltót, - elküldte!
Krisztus megígérte az üdvösséget, - megadja.
Mi meg tevékenykedjünk az ünnepek igazságából merített hittel az Isten ajándékozó szeretetének gazdagsága szerint.

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

Nemzetünk történelméhez adni kalauzt. írja 1857. július 20-án Nagy Iván, aki elkészítette és kiadta Magyarország családai címerekkel és nemzedéki táblákkal című 13 kötetes munkáját. Ez a nagy mű és az 1911-ben megjelent (21 kötetes) RÉVAI NAGY LEXIKONA lesz kalauzunk a továbbiakban. Ismételt elmondjuk, nem a teljességre törekedtünk, csupán fel-felillantunk nemzetünk egéről egy-egy csillagot. Jó rájuk emlékezni, s szeretnénk, ha méltó büszkeséggel töltene el minden olvasónkat, hogy ily gazdag a mi történelmünk.

Az Andrássy család.

Csikszentkirályi és Krasznahorkai örökös főrendiházi tagsággal bíró grófi család. A hagyomány szerint eredetüket Andorás leventétől (más verzió szerint Ázsiából jöttős magyar vezér) származtatják, aki Szent István koronázása ünnepén, lovagi tornában egy külföldi bajnok sisakos fejét hasította egycsapással ketté. Ennek emlékeztére vették fel családi címerükbe a kardos férfiú és a koronát tartó két oroszán képét. Két év múlva – mint mondatik – Andorás Erdély kormányzója lett. Bertalan Hunyadi János pánccsainak alvezére, ki 1442-i ütközetben levágta Mezet bég fejét. Fia Boldizsár a székelyek fővezére Mátyás király oldalán. Három fia közül Lázár, aki 1479-ben a kenyérmeczi ütközetben Báthory István védelmében vesztette életét, ennek fia Márton az, akitől kezdődik a család hiteles generációja. Ő szerzett adományt Zsigmond királytól Csikszentkirályra, melytől a családi előnév származik. Fia Péter pedig Rudolf királytól 1580-ban a Gömör megyei Krasznahorkai kapitányságot, majd 1585-ben a várat és az ahhoz tartozó uradalmat nyeri el, innen a második előnév.

Nehéz lenne felsorolni azt a több tucat nevet, akik a család hírnevét időről időre gazdagították. Mi csupán arra vállalkozhatunk, hogy ebből a csodálatos nagy magyar családból kiemelünk néhány személyt annak bizonyosságául, hogy a történelmi időkben, miként öröklődött a nemes szív és a haza szeretete apáról fiúra.

Péter fia Mátyás szintén Krasznahorka kapitánya. Pálffy alatt több csatában vett részt, 1595-ben halt meg. Mátyásnak egyetlen fia II. Mátyás szintén hadi pályán szerepel Bocska, Bethlen és Rákóczi alatt.

Péter második fia János, Eger ostrománál golyót kap, török fogságba esik, sebibe belehal 1596. nov. 17-én.

Nem szőjük tovább a családfát, csupán megemlítjük, hogy Andrássy Miklós gömői főispáni helyettes gyermekei Péter, István, György, Pál, Miklós, János, Anna, Magdolna és Klára 1676 február 15-én bárói rangra emeltettek. Közülük István és György terjesztették tovább a családot. Megkülönböztetünk két fő ágat: Istvántól az idősebb vagy bettléri, Györgytől az ifjabb, vagy monoki ágat. Nézzük meg kiket adott e két ág a 19. és 20. században a magyar hazának:

Antal báró rozsnyói püspök, Románfalván született 1742. október 28-án, meghalt 1799. november 12-én. 1780-ban nevezték ki püspökké.

György gróf 1797 február 5-én született, meghalt 1872. december 19-én. Csatlakozott Széchenyi hazafias törekvéseihez, 10.000 forinttal járult az akadémia alapításához. A lánchid építésének előkészítésére Széchenyivel Angliába utazott. 1861-ben főispán 1863-ig Apponyi után országbíró lett.

Manó gróf, Kassán született 1821. március 2-án, meghalt 1891 április 23-án. 1848-ban Tolna megye főispánja, a Tudományos Akadémia tagja. Bányászat és kohászat területén elsőrendű tekintély.

Gyula gróf talán a legismertebb az Andrássy családban. Kassán született 1823. március 3-án meghalt Voloscsában 1890. február 18-án. 1848-ban Zemplén vármegye főispánja, 1849. nyarán diplomáciai küldetésben Konstantinápolyba megy, majd Párizsban és Londonban folytatja diplomáciai pályáját. 1858-ban amnesztiával haza tér s Deák Ferenc köréhez csatlakozik. 1865-ben a képviselőház alelnöke. 1867. február 17-től miniszterelnök. 1871-ben a monarchia külügyi és a császári ház minisztere. 1879. október 7-én befejezte és aláírta – életének a kiegyezés után kétségtelenül legnagyobb művét – a német birodalommal való szerződést, e kettős szövetséghez harmadiknak 1882-ben Olaszország is csatlakozott. A szerződés – abban az időben – a világbéke és az európai egyensúly legfőbb tényezője lett. 1879. október 8-án lemondott s ez után már keveset foglalkozott politikával. Igazgatósági és tiszteletbeli tagja volt a Magyar Tudomány Akadé-

mianak is. Utolsó nyilvános szereplése 1889. március 5. A Véderő törvény tárgyalásakor volt.

Aladár gróf, (a bettléri ágból) született Pesten 1827 február 16-án, meghalt 1903. április 2-án, a magyar főrendiház örökös tagja. A szabadságharc alatt az erdélyi seregen szolgált Bem szárnysegédjeként, a fegyverletétel idején őrnagyi rangban. Csak az általános amnesztia idején jött haza. 1870-ig Zemplén, majd Gömör vármegye főispánja. 1896-ban megkapta az aranygyapjas-rendet, 1895-ben Magyar Királyi Főkamarásmesterré nevezték ki. 1898. november 30-án az Erzsébet-rend nagykeresztjét kapta.

Dénes gróf (a monoki ágból) született 1835. november 18-án, Krasznahorkán, meghalt a magyar főrendi ház örökös tagja. Igen nagy mecénása volt a művészeteknek, 1908-ban monoki birtokait az országos gyermekvédő ligának ajándékozta. Gazdag képtárát Münchenből hazahozatta a Krasznahorka várába, ahol elhunyt neje részére díszes mauzóleumot építtetett.

Géza gróf született 1856. július 22-én. 1891-ben a rozsnyói kerület képviselője lett. Örökös jogon a főrendi ház tagja. Neves sportember volt atletizált, szerette és felkarolta a lovas-pólót. Az 1910-i képviselőválasztáson a honnapi kerületben választották meg.

Meg kell emlékeznünk Ilona grófnőről Batthyányi Lajosnéról, aki 1882. június 23-tól Császári és Királyi Palotahölgy, született 1858. május 21-én. 1908-ban az I. o. Erzsébet-rendet kapta meg. Az 1905. évi nemzeti ellenállás idején megindult tulipán mozgalomnak vezéralakja lett.

Tivadar gróf, Andrássy Gyula miniszterelnök fia, született 1857. július 10-én, meghalt 1905. május 13-án. 1881-től a tóketerebesi kerület országgyűlési képviselője. Elnöke volt az Országos Képzőművészeti Társaságnak, tagja volt a Magyar Tudományos Akadémia igazgatóságának. A politikában gróf Tisza István ellenfele volt.

Gyula gróf, aki 1860. június 30-án született Tóketerebesen, elhunyt 1929-ben. Mint követtségi attasé működött Konstantinápolyban, 1892-től belügyminisztériumi államtitkár, 1896-ban kiadta "Az 1867. kiegyezés" című művét. 1901-ben megjelent erős történetfilozófiai érzékre valló műve: A magyar állam fennmaradásának és alkotmányos szabadságának okai címmel. 1906. április 6-án Wekerle-kormány belügyminisztere. 1810. január 10-én kérte felmentését, amit meg is kapott. Még ez év június 1-én országgyűlési képviselő lett Nagymihályon.

Elmúlt évszázadok megyei krónikája

MEGYEI HÍREK-ben olvashattuk: (Békésmegyei Közlöny 10. sz. 1882. IX. évf. Vasárnap jan. 22. Főszerkesztő: Garzó Gyula ref. lelképásztor)

„Fábry és társa békéscsabai kereskedőczég Csabán egy fény-máz-gyárt állítottak fel. Az általuk készített fénymáz teljesen versenyképes, minőségre nézve pedig sok más gyáros készítményét felülmúlja; fénymázuk kénsavmentes, tetemes mennyiségű halzsírt tartalmaz, a

csizmát fényezés után hosszabb időn át, nemcsak fényesen, de puhán is tartja.”

„Csendélet. A gyomai rendőrséget folyó hó 15-én este a <Korona> vendéglőben holmi garázda emberek megtámadták, úgyhogy a tömegnek ereje előtt hátrálni kénytelenített. Ugyan az nap este a vasúti vendéglőben veszekedés történt és e kihágások ügyében megejtendő vizsgálat végett Kubek Sándor kir. járásbíró úr Gyomán időzik.

„A békéscsabai izraelita nőegylet több szegény iskolás gyermeket téli ruhával és lábbelivel ellátott, így némileg segítette a tél nyomorán enyhíteni. Alólírott kötelességének tartja ezért e helyen is a szegény segélyezett gyermekek, nemkülönben a tanítótestület nevében fentnevezett egylet elnökségének, t. Rosenthal Zsigmondné úr

hölgynek, legmélyebb köszönetét kifejezni.” Scheiber Márton.

VASÁRNAPI ÚJSÁG írta 1903. 50. évf. 48. számban a 798. oldalon Sas Ede: ugrai választás címmel:

„A miniszterelnök (Gróf Tisza István) kerületét érdekes nép lakja; egy részük hajdúvidék, a legkuruczabb érzelmekkel tele. Az itt élő oláhságnak sem Hóra és Kloska az ideálja: a szabadságharcban sok vörössípkás katonája került (Bihar) Ugra vidékéről Damjanich tábornoknak. Azonban nemcsak kuruczok érzelmeiről híres Bihar megyében az ugarvidéki magyarság, hanem intelligenciájáról is. Evről-évre többen íratják be a nagszalontai gimnáziumba, de Civero nyelvének megtanulása után is sokan visszatérnek az ekeszarvához. Élvezet egy-egy zsadányi vagy geszti gazdával szóba állni. Történet, földrajz nem terra incognita (ismeretlen föld) előttök, a politikában meg igen járatosak. A mezőgazdasági szakirodalmat nagyban tanulmányozzák, hangyaszorgalommal művelik a földet, s pár holdnyi területen egész kis mintagazdaságot létesítenek. Szorgalmuknak van is láttatja. Bihar megye egész területét elárasztotta már a szocializmus; az ugar kerületnek csak pár községében tudtak híveket gyűjteni a szocialista apostolok. Erős lábakon áll a politikai morál. A nép egy része rendíthetetlen szabadelvű párti. Meggyőződésből azok és meg is tudják okolni memeggyőződésüket...

VASÁRNAPI ÚJSÁG írta 1904. 51. évf. 39. számában a 663. oldalon: „1904. szept. 18-án avatták Orosházán, a nagy alföldi, tiszta magyar városban a legújabb és pedig művészig szépen sikeredett Kossuth szobrot. Orosházán összegyűlt Békésmegye sűrűn egymás mellett lévő városainak közönsége. A szomszédos megyékből is mentek küldöttségek. Budapestről Kossuth Ferenc több függetlenségi párti országgyűlési képviselővel utazott le. A fölvatást megzavarta az eső, mely azonban nem hűtötte le a lelkesedést. Az evang. Templomban tartott istentisztelet nyitotta meg az ünnepet s innen vonultak a Piacz térre, ahol már akkor ezernyi polgár gyűlt egybe. A dalárda éneke után a szoborbizottság elnöke, dr. Bikády Antal mondta az első lelkesítő beszédet, azután a kerület országgyűlési képviselője, Veress József evang. Esperes beszéde tett élénk hatást. Jankó Ferencz orosházi bíró a hatóság nevében átvette a szobrot, gondozás végett. Kossuth Ferencznek nagy figyelemmel hallgatott beszéde fejezete be az ünnepséget. A szobor Horvay János műve, aki több Kossuth szobor alkotója. Az ünnepélyt felköszöntőkkel lakoma, ünnepi színi előadás, és táncmultság zárta.

Összeállította Cs. Szabó István

GYERMEKCIPIÓ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788
Tel., Fax: 06-66-285-863

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Karácsonyi ünnepség az MKDSZ helyi szervezetében

2001. december 15-én a hagyományos karácsonyi ünnepség keretében emlékeztek meg arról a 10 évvel ezelőtti napról, amikor zászlót bontottak Gyomaendrődön a kereszténydemokraták.

Az ünnepséget az MKDSZ helyi szervezetének elnöke **Vaszkó András** nyitotta meg, üdvözlővén a vendégeket: **Domokos László** országgyűlési képviselőt, **Mag Lajos** atyát gyomai plébánost, **Császárné Gyuricza Évát** az MKDSZ megyei elnökét, **Erdős Norbertet**, a FIDELITÁSZ megyei elnökét a 3. sz. választókerület FIDESZ képviselő jelöltét.

Vaszkó András elnök úr néhány szóval visszatekintett az elmúlt 10 év eseményekben gazdag idejére, majd felolvasta az alapítók nevét, akik közül már - sajnos - többen nem lehetnek közöttünk.

Domokos László országgyűlési képviselő úr méltatta a kereszténydemokraták helytállását és kiemelte Vaszkó András elnök úr szerepét a helyi mozgalomban. Köszöntője befejezésekként Vaszkó András úrnak átadta „Békés Vármegye képekben” című reprezentatív könyvet.

Az estet színesítették a Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusának néhány tagja által bemutatott kórusművek. Nem feledkezhetünk meg a fiatalok által előadottakról; Tímár Anetta, a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tanulója által szépen elmondott versről, és Gyáni Boglárka, a Zeneiskola tanulója által szépen előadott furulyaszólóról, és a Karácsonyi legenda gyönyörű üzenetéről, amelyet Ungvölgyi János olvasott fel, majd ugyancsak ő olvasta fel az evangéliumot is, majd az asztalokon elhelyezett gyertyák fénye mellett a jelenlévők karácsonyi dalok közös énekét a kamarakórus tagjaival együtt énekelték. A műsorszámok között az adventi koszorú gyertyái is sorban kivilágosodtak.

Vacsora után vidám zene szórazottatta az ünneplőket. A hangulatot az elmaradhatatlan tombola húzása még csak fokozta. A gyomaendrődi kereszténydemokraták jó hangulatban ünnepelték 10 éves fennállásuk évfordulóját, abban a reményben, hogy a következő jubileumot is együtt fogják ünnepelni.

Császár Ferenc

A gyomaendrődi Szent Gellért Katolikus Általános Iskola új telefonszáma: 66/581-170

Endrőd hajdani különös alakjairól - II. rész

Rác (Remete) Pál

Visszaemlékezéseink sorában **Vízfordó Panni** néniéről mesélünk. Ugy is neveztek Vak Panni, merthogy megvakult. Igazi neve Ugrin Panna volt, ki jómódú középparaszt családból származott. Az egész falu tisztelte, csodálta. Vakon, mégis botladozás nélkül tolt a targoncáját, hol üresen, hol 8-10 vizes kannával tele a templomelőtti artézi kúttól oda, ahová a vizet vinnie kellett. Az orvos, az állatorvos, a jegyző, szóval az intelligencia házaihoz. Tiszteletünk iránta odáig terjedt, - írja visszaemlékezéseiben Markovitsné Kondor Viktória - hogyha előbb értünk a kúthoz, előre engedték. Telítse ő a kannáit előbb... S hosszasan néztünk utána, ahogy emelte, gurította targoncáját a súlyos kannákkal végéig a falun, éppen addig, ameddig kellett. Tiszta, ápolat, ám szegényes öltözet-

ben járt. Álla alatt megkötött fejkendővel, szürkében, drappban, sohasem feketében. A harmincas évek végén, a negyvenes évek elején középkorában járhatott, talán úgy ötvenes lehetett, nem tudom igazán, hiszen a gyermek és kamaszkorban mindenki öregnek látszik a saját életkorunkon túl. (Kegyetlenül tud ítélni egy gyermek és egy kamasz)

A Legidősebb Szmola Sándor bácsi pedig azt mesélte, hogy az ő nagyanyjához, a Körgát szélén lakó „szent asszonyhoz”, - mert hogy így hívta a falu népe, aki még 80 évesen is gyalogment a máriapócsi búcsúra - rendszeresen eljárt Panni néni, Dúc Imrével együtt, ki tanította őket a hitre, s így lettek ők is templomba járó hívők. Vízfordó Panniról még feljegyezték, hogy a 40-es évek közepén mindig

ott találták a templomi orgona nagy fújtatójánál.

Rác (Remete) Pál alakját Márton Gábor így írta le. „Született Endrődön 1876-ban, elhunyt Törökszentmiklóson 1941-ben. Rác János és Habdza Anna középbirtokos család, apai ágon Kisrét, anyai ágon Varjas pusztán élők leszármazottja. 50 hold földet műveltek, hihetetlen szorgalommal. A szülők 1869. október 4-én Endrődön kötöttek házasságot Rác Pál nevű rk. Káplán közreműködésével. Valószínű, ennek volt köszönhető, hogy első fiúgyermekük a Pál nevet kapta. Tizenegy gyermekük közül János, Anna, András, és Ilona érték meg a nagykorúságot.

Pál jó messzire, a nagylaposi uradalmi iskolába járt, tanító „mestere” az a Kakuja Mihály volt, akiről a história feljegyezte, hogy ...'minden vásár- és ünnepnapon ájtatos lélekkel megjelent a 4 km-re lévő endrői Szent Imre templomban, és jövet-menet hangos szóval végigimádkozta a gyaloglást.

A Rác család egyetlen könyve a Szentírás volt, melynek olvasásában fáradhatatlan volt Pál. Fiatalon, cséplés közben súlyos baleset érte, amelyből 'a csodával határos módon' menekült meg. Összeismerekedett a baptista hívő, szervező Madarász Sándorral Csejtpusztán, aki nagy hatással volt Pálra. Az apostolok és szentek élete akkora hatást gyakorolt legényéletére, hogy ruháját elosztotta a nála szegényebb embereknek. Télen-nyáron meztelül járt kámzsaszerű barna vörösbarna csuhába öltözött, szakállát, bajuszát szabadjára növesztette, vörös haja a derekáig ért. A kámzsát derékban kötéllel övezte, melyről különböző hosszúságú olvasók (rózsa-füzérek) lógtak le. Azokat maga készítette és árulta. Imakönyvek és vallási füzetek is bőven voltak borjúbőrtarisnyájában. Szülei nagyon restelték viselkedését,

és magatartását szégyellették, de hiába próbálták lelkére hatni. A közelebbi és távolabbi templomi búcsúkon mindig részt vett. Többször látták a Máriaradnára induló gyalogos búcsújáráson, a búcsúk között, ahol a templom közelébe érve a megszólalt harangok hallatára a hívők egy része térdre bocsátkozva, térden csúszva mentek a templomba. Radnán máig látható az az oltár, melyet az endrői hívek emeltek. A Mátrában, Verebély-Szentkút közelében a hegyoldalban barlangot ásott, s ott több ízben hosszán tartózkodott ájtatoskodással, s elmélkedéssel töltte az időt.

Apja állandó nógatásával szembeállva huszonevésen eltűnt Endrődről. Törökszentmiklóson telepedett le. Ott kapcsolatot teremtetett László Ilona hajadonnal, 1941-ben bekövetkezett haláláig együtt éltek.

A szülők halálával 10 kat. hold tulajdonosa lett, melyet testvére vett bérbe. Időnként, főleg ősz felé megjelent Endrődön és vallásos összejöveteleken, ájtatosságokon vett részt.

A „Remete”- ahogy a nép nevezte - húga, Ilona, édesanyám testvéröccsének Nagygyura - Tímár Lajosnak volt a felesége. Ők voltak az én keresztszüleim. Édesanyám: Nagygyura Tímár Teréz, a Szent Ferenc harmadik rendjének volt tagja, s mint ilyen skapulárét viselt a nyakában.”

Kérjük olvasóinkat, hogy aki tud a régi időknek ilyen furcsa, különös alakjairól, írja meg nekünk, vagy keresse fel személyesen szerkesztőségünket, hogy elővarázsolhassuk a feledés homályába tűnteket, mert ők is egy-egy darabjai a tűnő időknek, akik éppúgy hozzátartoztak a falusi élethez, mint a szél a pusztához, mint a vihar a tépett dűlő utakhoz, cseréptető, nádfedeles tanya házakhoz.

Az Európai Unió kapujában

Kedves Olvasóink!

Ma még az Unió kapujában állunk, amelyet e rovat címéül választottunk. Folyóiratunkban tehát ez év folyamán, hónapról-hónapra ezzel a címmel találkozhatnak. Célunk, hogy olvasóinkkal megismertessük az Európai Unió tevékenységét, szerkezetét, a tagság elnyeréséhez szükséges feltételrendszert. Már most leszögezhetjük, hogy törekvésünk nem lehet teljes, hiszen lapunk terjedelme ezt nem teszi lehetővé. Mégis, meg vagyunk győződve arról, hogy Olvasóink hónapról-hónapra egyre jobban megismerkedhetnek az Európai Unióval, amelynek tagságát országunk – amelyre minden reményünk meg van – 2003-ra elnyerheti.

Most még a felkészülés idejét éljük. Fel kell készülni gazdaságunknak, ipari és mezőgazdasági téren egyaránt, de úgy véljük, hogy nekünk, polgároknak is fel kell készülni, meg kell legalább az indulásnál szükséges alapismereteket szerezni.

Az EU egyik legjelentősebb szabályozási területe a mezőgazdaság. Illeszkedni kell a Közös Agrárpolitika szabályaihoz. Az Unió tette lehetővé, hogy területén ma már termelékeny, szervezett mezőgazdaság működik. Hiszen a termelési szerkezet modernizációjához, a vidéki élet folyamatos fejlesztéséhez jelentős támogatást nyújtott, és nyújt ma is tagállamainak. A magyar agrárgazdaság jelentős helyet foglal el az országunk gazdasági struktúrájában, s a kedvező ökológiai adottságok kihasználásával Európában is igen kedvező helyet foglalhatunk el. Bár agrárexportunk a nemzetgazdaságon belül csökkenő tendenciát mutat, ez azonban nem jelenti, hogy a mezőgazdaság jelentősége csökkenne.

Az ipari termelést tekintve hazánk jobban halad a felkészülésben. Vállalatainknak jelenleg is kiterjedt kapcsolati vannak az uniós országokkal. Térségi politikánk azonban még csak csekély eredményeket mondhat magáénak. Van tehát bőven mit tennünk. Célunk, hogy lehetőségeink keretein belül bemutassuk, hogy közvetlen régióinkra, az Alföldre – figyelembe véve sajátosságait, - hogyan hatnak a csatlakozás szabályai.

Kedves Olvasóink!

Csupán néhány gondolatot vázoltam abból, amely foglalkoztatja ma nemcsak az ipari vezetőket, gazdasági szakembereket, de az egyszerű polgárt is, a gazdálkodót, a kisvállalkozót. Miről is szeretnénk beszélni? Az EU szerkezetéről, működéséről, a közös piacról és annak előnyeiről, mi-

ért szükséges nekünk az integráció, s nem utolsó sorban arról, hogy hol tartunk a felkészülésben, mit kell tennünk, mire számíthatunk, s végül miért is jó nekünk az Unió? Szeretnénk beszélni arról is, hogy kik alkotják az EU-tagságát, hogyan működnek intézményei, mit jelent az egységes piac, a szabad munkaerő vándorlás, és az ezzel szorosan összefüggő foglalkoztatási politika, az egységes jogrendszer, a közös pénz az „euró”, mit is tartalmaz a Maastrichti Szerződés?

Nem titkolt célunk, hogy a közelgő népszavazáskor már a lakosság, olvasóink felkészültek legyenek a helyes döntés meghozatalára. Ugyanis meggyőződésünk, hogy Európában európainak lenni többet jelent, mint a gazdasági élet szereplőjének vagy akár fogyasztónak lenni, **mi az unió állampolgárai leszünk!**

Nemzetgazdasági érdekeink parancsolólag követelik meg, hogy csatlakozzunk az Európai Unióhoz, de ennek elengedhetetlen feltétele, hogy képesek legyünk szellemi értékeinket, kultúránkat, hagyományunkat, magyarságunkat megőrizni, mert csak így lehetünk hasznos, értékes tagjai az európai nemzetek közösségének. Ugyanakkor határozott véleményünk, hogy az Unió szellemiségének ismerete, céljai, a regionális együttműködésünk erősítése révén juthatunk el ahhoz a kítűzött célunkhoz, hogy társadalmunkban az egyén megismerje, és ez által befogadni képes legyen a kor szellemét megtestesítő uniós gondolatot.

Bevallom, nem kis dologra vállalkoztunk, ám felajánlotta segítségét munkánkhoz a Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma. Az általa kijelölt Politikai és Kommunikációs Tanácsadó Kft. útján szervezett konzultációk révén – mindazok az újságírók, akik ezt igényelték – megismerkedhetnek az EU-val kapcsolatos általános és aktuális témákkal, Magyarország integrációs törekvéseivel kapcsolatos fejleményekkel.

Kezdetben kissé „száraznak” tűnhet majd mondanivalónk, mert az alapfogalmakkal, az EU szervezetével kell kezdenünk sorozatunkat, amely nélkül azonban további mondanivalónk kevéssé lenne érthető a kedves Olvasó számára. Ezért kérjük, kísérjék figyelemmel hónapról-hónapra e rovatunkat, hogy biztos lábbal léphessünk át az Unió Kapuján.

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Kiállítás a testvérvárosi kapcsolatok jegyében

2001. december 14-én a Katona József Művelődési Központ utcai kiállító termében nyílt meg **Balog István és Cacovean Ioan Victor nagyenyedi festőművészek** közös kiállítása, amely január 15-ig látható.

Mint **Hevesi Nagy Anikó festőművész** megnyitóbeszédében hangsúlyozta, a két alkotó nem ismeretlen a gyomaendrői közönség előtt, hiszen Balog István a nagyenyedi Művészeti Egyesület vezetőjeként fő szervezője volt a két tábor együttműködésének, s a kezdetektől, alkotóként, is résztvevője a Gyomaendrői Nemzetközi Művész Tábornak. Cacovean Ioan Victor is megkedvelte a várost. Úgy tűnik, barátokra, társakra, értő közönségre talált itt. Most kiállított alkotásai tájképek, amelyek Nagyenyedtől, Vajdahunyadon, Bécsen, Velencén, Párizson, a Kárpátokon és az Alpokon keresztül Constanca kikötőjéig, vagy éppen a nagy magyar Alföldig röpitik a képzeletbeli utazásra a szemlélőt.

A képek expresszivitását, a lendületes ecsetkezelést és a kompozíció rendezettségét, összefogottságát emelte ki Heves Nagy Anikó, mint az alkotások erőnyeit. (vásznonra, falemezre és kartonra festett olaj és acríll képek 25 ezer forint és 50 ezer forint közötti áron megvásárolhatók.)

Balog István akvarelljeinek üde színeit, s ugyanakkor a lágy átmeneteket örömmel és gyönyörködve szemlélte mindenki, de különösen régi alkotásainak ismerői, akik a korábbi, szinte mondhatom, egyetlen szín árnyalataira építő munkák után most új oldaláról ismerhették meg művészetét.

Gartulálunk! Reméljük, sokszor találkozhatunk még mindketőtjük alkotásaival, mind a művész tábor tárlatain, mind az ehhez hasonló, közös vagy önálló kiállításokon.

Bula Teréz

Nyilatkozat Európáért - Innsbruck, 2001. november 10.

A népek, kultúrák, vallások különbözőségében megvalósuló európai egység volt az **„Ezer város Európáért” c. kongresszus** fő témája a november 9-10-én Innsbruckban. 1200 résztvevő között 700 polgármester földrajzilag és pártállást tekintve is a legkülönbözőbb helyekről volt jelen. A kongresszus a beszédekkel, vitákkal, munkacsoportokkal, a nyilatkozat kidolgozásával igen jelentős esemény volt, mely az egyesült Európában való békés együttélést erősítette meg. A kongresszus az alábbi záródokumentummal ért véget, amelyet 28 országból érkezett polgármester látott el kézjegyével:

„Mi az innsbrucki konferencián résztvevő polgármesterek, Európa 28 országából személyesen elköteleztük magunkat Európa építése mellett ebben az új szakaszban, mely a kontinens jövője felé tekint, s az Európa Tanács laekeni ülésével veszi kezdetét.

Annak ismeretében, hogy Európa stabilan beépítette alapvető értékei közé a népek és államok szabadságát és egyenlőségét – jöhet ezek politikai megvalósítása terén még sok a teendőnk – tudatában vagyunk, hogy ez önmagában nem elegendő ahhoz, hogy Európa betöltse szerepét. Szilárd meggyőződésünk, hogy küldetését csak akkor tudja teljesen megvalósítani, ha a testvériséget politikai kategória szintjére emeli, s ezáltal segíti Európa további fejlődését.

Az Európa iránti politikai elkötelezettség ezen új dimenziója elsősorban települési szinten valósulhat meg, ahol a lakosok kapcsolatát a „közösség” és a „közösség” jellemzi, s az intézményekkel személyesen, közvetlenül és folyamatosan találkoznak.

A kontinensünket érintő problémák és súlyos gondok legégetőbben és a maguk hétköznapi valóságában a településeken jelentkeznek, és

ott várnak megoldásra. A polgárok lakóhelyükön kezdenek el politikai aktivitásukat; a településektől, a demokrácia igazi műhelyeitől kiindulva tudnak szembenézni a hovatartozást, a felelősséget és a szolidaritást érintő új kérdésekkel.

Az önkormányzatok, mint a kormányzati szintek alapjai így példaértékűek lehetnek egy demokratikusabb Európa számára, mely nyitottabb a polgárokkal való együttműködésre.

Azért, hogy együtt növekedjünk európaiságunk tudatában, mi polgármesterek elkötelezzük magunkat, hogy a munkánkat a lakosokkal való folyamatos párbeszédre alapozzuk, és bevonjuk őket a települést érintő programokba.

Felhívással szeretnénk fordulni minden helyi vezetőhöz, hogy építsük ki a kapcsolatok formális és informális hálóját, megosztván egymással az elképzeléseket, problémákat, tapasztalatokat, terveket és erőforrásokat.

Meggyőződésünk, hogy a jelenlegi európai fejlődés előmozdítására irányuló törekvések, politikai értelemben is, az igazi egység iránti vágy megvalósítását célozzák, mely értékeli az identitások különbözőségét. Ez az elv a váltakozó események közepe is vezérfonalként húzódik végig Európa történelmében, és politikailag – az önkormányzati szinteket is beleértve – más és más formában nyilvánul meg.

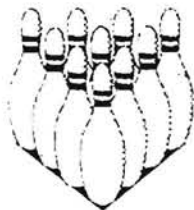
A testvériségben egyesült Európa pedig nem lehet, hogy ne bocsássa rendelkezésre tapasztalatát és erőforrásait az igazságosság, az együttműködés és a béke kérdésének szolgálatára, melyet a világ kevésbé fejlett rétegei vetnek fel.”

Közreadta:

Császárné Gyuricza Éva
megyei és városi
önkormányzati képviselő

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

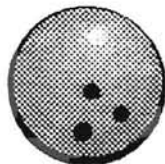

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kivánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

Kovács Imre és Féja Géza Gyomáról és Endrődről - II. rész

E tanulmány közlésének az ad időszerűséget, hogy 2002 januárjában ünnepeljük a két település egyesítésének 20. évfordulóját.

„Az új élet kibontakozása természetesen lassú léptekkel halad. Ennek fő oka az, hogy e mezőváros ma annyira sem tud önkormányzó életet élni, mint közvetlenül a jobbágyfelszabadítás után. Mennél több a képviselőtestületben s a vármegyeházán a paraszt- és munkásképviseelő, annál kevesebbet sikerül kivívniuk. Ha csak egy páran vannak, akkor hallgat még a többség az okos szóra. De ha számuk fenyegetően növekszik, akkor indítványozhatnak bármit is, szereplésükből presztizskérdést csinálnak, s minden tervüket elbuktatják. Akkor már a hatalmi egyensúly megóvásáról van szó a közérdek rovására, illetve a hatalmi tényezők a maguk hatalmának megóvását tekintik „közérdeknek”. Annyi azonban biztos, hogy a magyar nép politikai öntudata, közéleti szerepe s eredeti nagy politikai érdeklődése itt kap gyógyíthatatlan sebet, és itt fekélyesedik el: a községhez és a vármegyeházán.

Endrőd sokkal szegényebb, szaporább, sűrűbb, falusiasabb, itt tehát a hatalmi eszközök is mások. Endrődöt meg akarja szervezni, át akarja gyúrni a bennszülöttekre telepedett idegen kormányzó réteg és a véle párosult s szövetkezett egyházi hierarchia. Endrődön minden tanító „missziót” kap, minden szociális tevékenység különös politikai sugallatok és szempontok szerint megy végbe. Régebben egy gazdag parasztdinasztia uralkodott a községben. Az ellenforradalom azonban egy nagytüdejű s politikai szerepre törekvő papot (Csernus Mihály Sz.F.) hozott Endrődre, aki teokratikus alapon gondolta el a nép vezetését, felvette a harcot az uralkodó parasztdinasztiával, ügyes és gyakori frontváltásokat csinált az országos politikában, rátelepedett a közigyelre, végül is föltétlenül népszerű-

ségre vágyott, s a nép „bűnének”, „hálátlanságának” tudja be, hogy népszerűsödési terve teljesen csődöt mondott.

Endrődöt az 1935-ös választás alkalmával tragikus eset tette „híressé”. Itt dördült el a csendőrsortűz, melynek számos áldozata lett, s még ma sem tudják megállapítani, hogy tulajdonképpen miért dördült el. Az okot nyilván Endrőd társadalmi helyzetének mélyében kell keresnünk. A népi erő s a néppel szemben álló erőszak mérkőzik itten szüntelenül. Egy tisztviselő különben igen mélyre nézve mondotta nekem: „Ki a felelős e szomorú esetért? Valamennyien felelősek vagyunk.” A saját osztályáról mondott ítéletet, s magyarázatot is fűzött hozzá. A kortesszellem, a politikának az élet minden területére való betolakodása, s a nép izgalmanak állandó fűtése jövőhetetlen viharokat dagaszt. Az intelligencia semmisségéért fenekedő csoportokra oszlik. Minden hatalmi kérdés, a választástól kezdve az ingyenebédig. A kelevény kifakad, s ártatlan parasztek harapnak a fűbe. De maguk a parasztek is érzik a fertőzöttséget. Az egyik népkörben azt mondták, hogy tiszta és egészséges ember már csak a tanyákon van. A faluban lakókat a „közszellem” már megmérgezte.”

Kovács Imre, nem sokkal Féja Géza után, így látta a két szomszédos község fejlődésének párhuzamát:

„Parasztkonzervativizmusa (Gyomáról van szó. Sz.F.) akadályozza a fejlődést, éppen úgy, mint a még gazdálkodó kisbirtokos tudatlansága, aki messze elmarava a kor színvonalán álló mezőgazdasági termelés követelményeitől, feudális munkástartással és az anyagi leromlás állandóan kísértő rémével viaskodik. Szorult helyzetét a szomszédos Endrőd község használja ki, és sorra veszi bérbe vagy vásárolja meg a gyomai határnak feléje eső tanyáit. A kényelmes, polgárisodó parasztság már régóta az egyke híve, és a rendkívül szapora Endrőd ké-

szül teljesen kiszorítani őket földjeikből.

Ezzel a bomló paraszti közösséggel vívja harcát az agrárproletáriátus. (A 7663 östermelőből 1732 a mezőgazdasági munkás és 959 a gazdasági cseléd. Természetesen mindig a családtagokkal együtt értendők a társadalmi tagozódásra vonatkozó számok.) Benne tudatosul, hogy a jelenlegi munkarendszer nem méltó az emberhez és fenntartása ma már anakronizmusként hat Európában. Az első meglepetés 1938-ban a tavaszi cselédfogadásoknál érte a gazdákat. A legnagyobb áldozatok árán sem tudtak cselédet szerezni. Gyoma már régóta nem képes saját maga fedezni cselédszükségletét: a birtokosok jórészt Endrődről szerződtetik a béreseket. Az elmúlt tavaszon is vagy negyven gazda átmert Endrődre, de eredménytelenül tért vissza. Sem Gyomán, sem a környéken nem állt be cselédnek a zsellérek ivadéka, mert szabad bérmunkás akar lenni. Hogy mi váltotta ki az agrárproletáriátusból ezt a merész és radikális állásfoglalást, az egész világosan megállapítható. Az agrártársadalomban ez a legérdeklődőbb elem: mindent elolvas, ami a kezébe kerül; így a nagy port felvert falukutató munkákat is olvasták! Ugyanilyen hatással volt rájuk a németországi munkásexport is. Eddig azt hitték, hogy a kora hajnaltól késő estig tartó 16-18 órás munkanapok és az 1 pengős napszám, vagy a szűkre szabott konvenció természetesen valami: a falukutatók könyvei és a

németországi 10 órás munkanapok és 5 pengős napszámok azonban meggyőzték őket arról, hogy másként is lehet.

Hatásában az előbbi kettő mögött semmiben sem marad el az ipari munkások szociális védelme és – talán furcsán hangzik, de így van – a mozi szerepe. Gyomán a nyomda, néhány malom és a legtöbb kisiparos szabályozott munkaidőben dolgozik. Előfordul például, hogy ugyanabból a családból az egyik fiú hajnali 3 órakor kel és eset 8 óráig robotol valamelyik tanyán vagy nagybirtokon; a másik pedig csak reggel 7 órára megy a műhelybe és délután 3-4 órakor már szabad, s azt tehet idejével, amit akar. Itt a szabad és szabályozott bérmunka összeütközésbe került a feudális munkarendszerrel és diadalmaskodott felette. Rokonságomban van egy 60 holdas gazda, aki malomtulajdonos is egyúttal és akinek öt fia közül egyik sem akar paraszt lenni, mert éjjel-nappal a gazdaság rendelkezésére kellene állniok: valamennyien ipart választottak. A legnagyobb például a malomban dolgozik és a 8 órás munkanap egyik legnagyobb propagálója. A gazdasági cseléd szemében a szabad bérmunka jelenti az emberi élet előfeltételét. A tanyán, vagy a majorban örökös és reménytelen szolgálatban telnek napjai, még vasárnapja sincs; ettől a munkarendszertől akar szabadulni. S hiába minden erőlködés: őt többé nem lehet a mai agrármunkarendszer keretében visszatartani.”

Közli: Szilágyi Ferenc

Jogi ismeretek

Videotechnika a kriminalisztikában

Kedves Olvasóim!

Mára már teljesen eltűnt az un. 8 mm-es kislemezek készítése. Teljesen átvette helyét a videózás. Megjelent hát a kriminalisztikában is. Egyes bonyolultabb bűnügyek nyomozásában – a nyomozás eredményessége tekintetében – fontos, hogy a nyomozás szempontjából döntő jelentőségű eseményt ne csak egyes, statikus képek útján, hanem a mozgást megörökítő képsorozat segítségével is érzékeltessék. A mozgókép adta demonstratív lehetőségek kiemelkedő jelentősége a magyarázata

a videotechnika kriminalisztikai térhódításának. **A videotechnika napjainkra igen fontos kriminaltechnikai és egyben krimináltaktikai eszközzé vált,** mely a vizuális és akusztikai információk egyidejű és szinkronban történő rögzítését, tárolását és filmszerű lejátszását teszi lehetővé.

A legegyszerűbb videorendszerek elmei: a kamera, a képmagnetofon, a monitor és a videoszalagok.

Ezek után ismerjük meg **a videotechnika kriminalisztikai alkalmazását.** A bűncselekmények megelőzésében, megszakításában, felderítésben és bizonyításban a videotechnikának az alkalmazása igen széleskörű. Eredményesen, de eltérő hatékonysággal használható fel a közrend, a közbiztonság, a közlekedés és a bűnügyi szakterületeken.

A közrend és a közbiztonság fenntartására irányuló rendőri tevékenységet elsősorban a veszélyeztetett területek, útvonalak és egyéb helyek (pl. stadionok környékének) folyamatos figyelemmel kísérése és az esetleges rendező elemek kiszűrése révén segíti elő. Ugyancsak fontos és **ide tartozó elem az őrzésbiztonság és vagyon biztonság.** Ezekben a területeken a védekezés hatásos, a megelőzést és a felderítést egyaránt segítő eszköz a videotechnika. A közlekedés ellenőrzésében, a szabálysértők kiszűrésében, a lopott gépjárművek felkutatásában, a helyes forgalmi rend kialakításában egyaránt jelentős szerepe van a stabil figyelő kamerának.

A bűncselekmények felderítése és bizonyítása terén a videotechnika alkalmazásának elterjedése több okkal is magyarázható. Egyfelől: a mozgás folyamatának megörökítése már régóta megfogalmazott feladat, azonban a hagyományos mozgófilm körülményessége és alkalmazásának nehézsége miatt nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, másrészt az objektív valóság minél tökéletesebb tükrözése a videózás révén vált megoldhatóvá.

A fent leírtak alapján nézzük meg, hogy milyenek **az alkalmazás lehetőségei az egyes nyomozási cselekmények során.**

A videotechnikát egyrészt elsősorban azokban a nyomozási cselekményekben célszerű alkalmazni, melyeknél különös jelentősége van a többdimenziós komplex rögzítésnek, ahol a videofelvétel meggyőzőbbé, tárgyyszerűbbé és egyértelműbbé teszi a bizonyítékot, vagy annak megszerzését (helyszíni szemle, helyszínelés, bizonyítási kísérlet, kihallgatás stb.) másrészt, olyankor, amikor az eseménynek hiteles rögzítése előfeltétele annak, hogy a megszerzett információ tárgyi bizonyítási eszköz lehessen (zsaroló tevékenység, megvesztegetés dokumentálása stb.).

Ugrinné Dr. Katona Klára

A Blaha úti idősök otthonában december 21-én karácsonyi szentmisét mondott Mag Lajos atya. Mise után közös karácsonyi énekléssel, majd friss kaláccsal ünnepeltek a bent lakók, és Császárné Gyuricza Éva képviselő.

Hírek házunk tájáról

Lakossági fórum a pénzügyminiszterrel

Ritka alkalom, hogy a pénzügyminiszter látogasson el egy olyan kis városba, mint a mienk. Ez történt december 13-án, amikor is a FIDESZ és a FIDELITÁSZ szervezésében lakossági fórumra került sor.

A vendégeket, - akik közt örömmel üdvözölhattük **Babák Mihályt Szarvas város polgármesterét** – és a megjelenteket **Domokos László országgyűlési képviselő** köszöntötte. Röviden utalt arra a vitairatra, amelyet „A jövő elkezdődött” címmel adott ki a FIDESZ Magyar Polgári Párt. Majd **Varga Mihály pénzügyminiszter** tartotta meg vitaindító előadását. Elsősorban is utal arra a közel 4 milliárd forint pályázati pénzre, amellyel a Kormány a várost támogatja. Így több infrastruktúrális és más egyéb beruházás kezdődhetett meg, melyekről lapunkban korábban már beszámoltunk. A továbbiakban a pénzügyminiszter ismertette azokat a kormányintézkedéseket, melyek kedvezően érintik a családokat, az ifjúságot, de még a nyugdíjas társadalmat is. A nagy tapssal fogadott előadás után, hozzászólások következtek.

Az egyik felszólaló közgazdász kérte a pénzügyminiszter urat, hogy vizsgálják meg annak a lehetőségét, hogy a nyugdíjasok „Egyéb bevétele”(mint pld. a bérleti díjból származó bevétel) ugyanolyan adókedvezményben részesüljön, mint majd a munkából származó nyugdíjas jövedelem 2002-től. Elmondta továbbá, hogy véleménye szerint a Kormány döntései család- és emberbarát döntések, és véleménye szerint a FIDESZ vezette kormány méltó utóda az 56-os eszméknek.

Más felszólalás az önkormányzatok azon általános gondját fejtette, mely a normatív finanszírozásból és a csökkenő gyermeklétszámból származik, és az oktatás területén okoz gondot.

A miniszter úr elfogadta ezt a jogos gondot, és az oktatás finanszírozási rendje véleménye szerint is reformra szorul a jövőben.

A helyi önkormányzat vitatott földperének lényege is ismertetésre került, tekintve, hogy az államháztartást érintő minden bevétel akár közvetlenül, akár közvetve, végül is a pénzügyminisztérium, illetve miniszterére tartozik.

A rossz idő és csúszós utak ellenére többen eljöttek a szomszédos településekről is.

Mária néni meséi

Miska és barátai - VIII. rész

Bizonyára emlékeztek rá, kedves gyermekeim, hogy Tóbi, a kis tuskogombóc, bátorságát bizonyítva, ejtőernyős ugrás végzett a mesebeli szőnyegről.

Fityfiritty elismerően nézett utána, és mitagadás, elismerte magában, hogy ő bizony kétszer is meggondolta volna, hogy megtegye-e. Kukucska egészen a szőnyeg szélére merészkedett, és meghatottan suttozta:

- Hogy lebeg! Milyen bátran, és ügyesen ugrott! Tóbi egy igazi hős! És mindezt értünk közre. Hát erre csak igazi jó barát képes.

- Az már igaz! – helyeselte a manó – Tóbi olyan, mint egy szelídgesztenye a burokban. Kívül szúr, de belül csupa jószág.

Kukucska éppen felelni akart, mikor a manó hirtelen rémülten felkiáltott!

- Hegyek hátán hóhalom! Ez miféle borzalom? Egy borzalmas szörnyeteg éppen felénk közeleg! Kukucska! Kukucska, nézd már, mi lehet ez?

Kukucska elbűjt a farka mögé, és úgy remegett, mint a nyárfalevél.

- Dehogyan nézem! Elég, ha hallom! Úgy szohog, csattog, mintha vihar közeledne!

- Hogyne csattogna, mikor félmérföldes farka van, tele libegő szalagokkal, - suttozta rémülten a manó.

No erre már Kukucska is kinyitotta a szemét, ezt látni kell, mert ő ugyan egy cseppet sem kíváncsi, de azért... No, ha kinyitotta, el is szállt a félelme nyomban. Akkorát kacagott, hogy Fityfiritty biztosra vette, megbolondult szegény ijedtében. Ez nem is csoda, mert a szörnyeteg már olyan közel repült hozzájuk, hogy ijesztően nagyok látszott a szögletes feje, és úgy zizegett, mint ősszel a fa lombja.

- Minek is kellett nekem varázsszőnyeg, meg utazás! Most aztán elbűcsúzhatok a világtól, meg a bűvös barlangtól! Nézd Kukucska, már el is ragad bennünket ez az izé! - Valóban, a szörnyeteg belekapaszkodott a szőnyeg rojtjaiba, és sebes zuhanással repítette a két kis mihasznát a messzi föld felé. - és Te még ezen a valamin nevetni tudsz?

- Hiszen ez nem valami, hanem egy közönséges papírsárkány, - mondta még mindig kuncogva Kukucska. - Ettől aztán igazán nem kell félned, hiszen csak játék! Sokszor láttam már, amikor az erdőszélén jártam. Ugy hívják a gyerekek, hogy sárkányeregetés. Remek szórakozás.

- Lehet, hogy Neked az, de nekem bizony borzalom. Nem látod? Mindjárt földet érünk, és úgy kborít bennünket a szőnyeg bugyrából, mint Hipp-Hopp mester a poszadt varázslét az üstből. Jaj már zuhanunk is! Mi lesz velünk Kukucska?

Valóban, a sárkány mintha elfáradt volna, lassuló, libegéssel landolt az erdőszélén, egy vígan csörgedező kis patak partjára, ahol éppen két „horgász-mester”, egy fiúcska, meg

egy kislányka ijesztgette az apró halakat fűzfavesszőből farbrakált horgászbottal.

Bizony, most már Kukucska is megsepegett, mert a sárkány akkorát rántotta a szőnyegen, hogy Fityfiritty, mint egy rongylabda kalimpálva zuhant a patak kellős közepébe

- Ó, pislogó pápaszem! Szegény manó úgy elmerült a kis patak vizében, hogy a feje bújja sem látszik ki belőle, - szipogta Kukucska - igazán nem vagyok kíváncsi, de azt azért szörnyen szeretném tudni, hogy jut ki belőle! Csak eszébe jutna valami varázsszó! Hanem varázsszó helyett vidám gyerekhangokat hozott a szőnyeg felé a játékos szellő.

- Hahó! Hahó, Jutka! Gyere gyorsan! Nézd, mi akadt a horogra! Egy mókás kis Manó!

Fityfiritty prüszkölve kapálózott a vessző végén és mérgesen méltatlankodott. - Mókás, aki mondja! Ugy merészeli hozzám nyúlni, hogy békává varázsszó! Tud meg!

A fiúcska éppen válaszolni akart, mikor távolabbról a kicsi lány örvendezve így kiáltott:

- Képzeld Lackó! Nekem meg egy szőnyeget hozott a sárkány! Egy aranyos ki mókus kuporog a sarkában. Mindjárt földet érnek.

Kukucska szepegett ugyan egy kicsit, de azért, mikor meglátta, hogy Fityfiritty egy kis fiú horgára akadt, és úgy tátog ott, mint egy szárazra került keszeg, kárörvendően kuncogott. - No, te pókhendi kis manó - motyogta meghúzódva lompos farka védelmében - most aztán úgy benne vagy a pácban, mint én voltam az üstben, amikor a kéményből belepotyogtam. Nem vagyok kíváncsi, de azért szörnyen szeretném tudni, ...

Hogy mit akart tudni a kíváncsi mókus, sosem derült ki, mert a szőnyeg újra billent egyet, és a patak vize elnyelte őt is, akár a póruljárt manócskát.

- Laci! Laci! Gyere gyorsan - lelken-dezett Jutka - mert a mókuska is a patakba esett!

- Megyek már! - kiáltotta vissza Laci. - Csak zsebre vágom a manót! Viszem a merítőhálót is!

- Nagyon siess, mert szörnyen kapálózik szegény! Biztosan nem tud úszni.

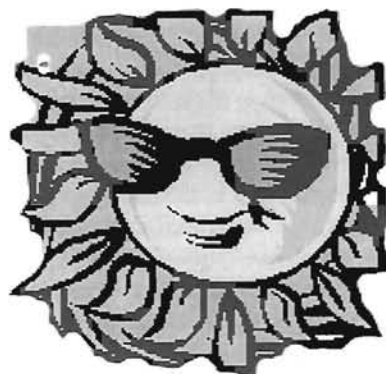
- Itt vagyok, - mondta a futástól lihegve Lackó. - Hová merítsek? Látod már? Na, gyere te kis ázott ürge!

- Jaj, hogy prüszköl szegényke! Csavarjuk gyorsan a szőnyegbe a manóval együtt, és rohanjunk, és rohanjunk haza. A babaágyban majd felmelegszenek. - Mondta Jutka, és a két gyerekek, a szőnyegbe csavart kis jövevényekkel együtt eltűnt a távol-ság ködében. Hogy mit hoz nekik a hoinap, eimesélem legközelebb.

CIRKUSZVILÁG

Csiribi és csiribá,
Csoda, csoda mellett,
Nyuszi bújt ki a kalapból,
Ennél több se kellett.
Kendő csüskén a csomó
Magától kibomlott,
Bohóc csinált az istálló-
Mesterből bolondot.
A kötélén cirkusztündér
Lejtett lenge táncot,
Erőművész könnyű kézzel
Széttépte a láncot.
Akrobaták ide-oda
Szaltóztak a légtérben,
Jeleskedett az elefánt
Fodrázmesterségben.
Kerékpáron versenyezett
Majom meg a medve,
Ettől lett a gyerekneknek
Csuda vidám kedve.
Cirkuszvilág, csodavilág,
Akárki megmondja,
Oda menjen mindaz kinek
Sok a baja gondja!

KÉKLŐ TENGER AZ ÉGBOLT

Csillagnyáj a bársony égen
Csillagfüvet legelész,
Fényes Hold, az öreg pásztor,
Csillagsubán haverész
A Fastyúk a kicsibéit
Csillagporban fürdeti,
A Nagymedve a Kismedvét
A Göncölre ülteti.
Indulna is a szekér, de
Szellő fut az égen át,
S eltakarja fellegekkel
Az ég minden csillagát,
Mire a szél csitulna, mert
Fújdogált már eleget,
Addigra fürge hajnal
Biborvászna tereget,
Kéklió tenger lesz az égbolt,
S csillag helyett mi kell más,
Vígán siklik az égen a
Sok-sok felhővitorlás.
A távolban habhegyek
Napsugarban fürdenek.
Lásd, az égbolt ily csodás.
Csupa, csupa csillogás.
Kedvét csak az zavarja,
Mikor felhő takarja.

A mesét és a verseket írta
Iványi Mária

Irodalmi oldal

„Édes Erdély itt vagyunk”

Részletek: „...És a Berettyó folyik tovább...” C. Regényből

Berettyóhalmát ez ősszel nem a Péter András utánpótlás újította meg, hanem a Magyar Királyi Honvédség kerékpáros zászlóalja, melyet már a tanévkezdet előtt beszállásoltak, útban Erdély felé.

Pedig most is megérkeztek az új diák-fecskék. Takács bácsi szekéren hozta Komádiból Danci unokáját, és alkudozva sokallotta az internátusi díjat. K. U. Nagy Imre a másodikba lépéven új elsőst vezetett kézenfogva Öcsöd falujából. Guriga megint feltalált valamit a nyáron. A belső internátusra új emeletet húztak. A Harczék pímai-hőstette – is elhallatszott odáig. De mi volt ez ahhoz képest, ami a derék hadfiakkal együtt megnyergelte a khekiszínű kincstári kerékpárokat! Majdnem semmi! A hazafias felbuzduláshoz, mely a változás izgalmával járt! A gáláns lovagseregléshez, mely előre hozta a farsangot, szeptember elejére! Hát csoda volt ezek után, ha a tanévnitítés, és az internátusi sereglés az általános érdektelenségbe fulladt!

Szegény Tóni bácsi, aki a lappal, meg az izlandival tizenhétre gyarapította a nyelvtudását, változatlanul a diákság barátja maradt...

Aztán megjött a menetparancs, az álmos diákváros az országzászlónál búcsúztatta az Erdélybe induló zászlóaljat...

Gáspár Jancsit különösen próbára tették az erdélyi öröm napjai, mert kételkedő lelkének mindkét fele más-más melódiát játszott...

Gördültek a kincstári kerékpárok...

Ugyan hány tisztúnak vevé a szíve erre a szóra: Erdély, mint az Ady Endréé, amikor a század elején a „S ha Erdélyt elveszik” című jegyzetét írta! Egy cikkgyűjteményben olvasta a vonaton – ez volt a címe: Jöslások Magyarországról -, az igazgató úrtól kapta kölcsön, s még most sem engedi összetapolsni a tenyerét mindaz a fájdalmas szépség, öngyötrő felsejűlés, amit lázas sorából kiolvasott. Pedig Ady Endre „Fantasztikus románbarátnak” nevezte magát, dőfött a tollal a börtönbezárt Octavian Goga-ért és mégis így profétáskodik:

„Erdély te Magyarország vagy, s ha Magyarországra van még széksége a Földnek, te megmaradsz nekünk.”

Kinek tódul az agyára, mint a zubogó vér az, „Ismeretlen Korvin Kódez margójára” kegyetlen igazsága, s az Ady-fogalmazta Erdélyi-hítvallás! Mert anélkül nem szabad odamenni!

„Szegény nagy Magyarország, talán sohasem is volt, csak Erdély volt mindig, Transsilvánia, Erdőelve, Szilágyságon túl...”

„Erdély adta nekünk a Napkirályt, Erdély szerezte a mohácsi veszedelmet, hogy megszabaduljon tőlünk. Neki volt Fráter Györgye, ki tudta, hogy kell a törökkel bálni s távol tartani tarkónktól a simogató német kezét. És Erdély látott elsőnek mélyen be Európába. Jött a nagy égszakadás, jött a protestantizmus és Erdély érezte a legjobban, hogy ez lesz az ötödik, a hatodik, vagy nem tudom hányadik honfoglalás, de az lesz. S odakapcsolta magát Európához, lelkébe engedte mindent, ami jött s produkálta a legmerészebb s legmagyar-talanabb produkciót: az egészen újat. A nagy Kulturvolk a Rajna mentén még égette a zsidót, a dominikánus véredek csaholtak mindenütt Nyugaton, Erdélyben agg és primitívlelkű magyarok nem féltek circumcisiót kóbor rabbiktól, szinte Ázsia szélén egy kisország akadt, mely kimerte mondani, hogy az emberek hite pedig az ő maguk dolguk. Innen indult meg a magyarok rajzása már előbb nyugati scholákra. Összeszedni én kis memoriámból nem tudok mindent, de Shakespeare születésének esztendejében itt ír már drámát Karádi Pál. Itt szabad Krisztust megtagadni unitáriusoknak. Jeremiádok itt képviselik először a megfiatalodott dallelket. A lantosoknak itt van vidám, szabad útjuk, innen adják az eseményeket Nagy-Magyarországnak, szegény sanyargatott szomorú földnek. Bethlen Gábor itt terem oláh pakulátoroknak irodalmi nyelvet. Itt siratja az első kultúrember, Szentci Molnár Albert, hogy ő magyar, de nem lenne más egy világgért sem. Itt terem az első asszonyíró, azután az erdélyi Mikes Kelemen a példája annak, hogy nekünk futni kell a germántól s

nyugatabbra kell menni eszmeházasodások céljából és ugyan ő az, aki megmenti tisztaságát, becsületét a kemény, szegény, de szűz és erős magyar nyelvnek századokra. Descartes Erdély révén jut keletre, Comenius Amost erdélyi asszony veszi észre. A székely balladák vete- kednek ezidőben a skótokkal, Rákóczi Versaillesben is becsült nagyúr, Bogdán, Mányoki, Kupecki már festhetnek Erdélyben. Kell a zene s nem udvari bolond a költő. Brillant-Saverin előtt már művészete is van itt a konyhának. Itt születik Wesselényi, Kölcsey s itt keresi a megvi- gasztaló, kultúrára a legalkalmasabb magyart nagy magyar agitátora a civilizációnak: Kazinczy Ferenc...”

Gördültek a kerékpárok...

„Mi pedig, ha megyünk, visszafelé megyünk. Mit keresünk! – hol keresünk! – úgy gondoltam, meg kell próbálni Kazinczyval Erdélyből kiánni, ha élt s megtermékenyíteni, megszorítani azt a magyar típust, mely nem medve, holott Erdélyben több a medve...”

Gördültek a kerékpárok...

„Ha száz évvel hátrább cammogunk, és csak cammogunk és újat nem tudunk adni, hacsak nem antikultúrálisat, mi lesz velünk! Nem elég, ha vannak Apáczai Csere Jánosok, ha nem mély a néplélek, hiába dobjuk bele a métermázsás követ is, nem fröccsen fel a víz egy mé- teryire sem. Csakugyan mi vagyunk azok, akiknek nem jutott a nemesebb fajok szükséges szenzibilizálásából! Erdély mást bizonyít, próbáljuk Erdélyt folytatni, hátha lehet...”

Gördültek a kerékpárok...

Ezzel a néppel, mely még a huszadik század majd-közepén sem nemzet, mikor már másfelé unt ruha a nemzetiség! Jó-jó, nem bűnös ebben, de feloldozást nyerhet é!

Talán – higgyünk. És keressünk. Valahol. Akárhon. Erdélyben! Erdélyben. Akárhon.”

Csak így lenne szabad Erdélybe menni, és nem másképp. Se győz- tesként, se gyűlölettel...

De Ady Endréből nincs ebben a tapsos, zászlólengetéses örvény- lésben semmi. S egyetlen melódiafoszlány sem azokból az imádság- mélységes székely népdalokból, amiket Bukó János tanár úr tanít: Hol maradt a Katona vagyok én, országőrizője!! Hol Kolozsvár, Mátvás városa! A kerucdiákok Nagyenyedje! Az udvarhelyi anyaszék! Tamási Áron szépségesen szép nyelvének nemes zöngéje! Mikes, aki úgy „szerette Rodostót, hogy nem feledhette Zágont...!” Mindez ki- maradt ebből az operett-hazafiság-ból...

Gördültek a magyar királyi honvéd kerékpárok...

Tóni bácsi oldalbalökte Jekelt...

- Olyan lesz ez, testvérem, mint amikor az afrikai német gyarmatok az angolok kezére kerültek...

Már le se intette senki, hiszen bolond...

A katonákat elfedte az útkanyar, csak a por szállott utánuk...

A „sohasem is volt Nagy-Magyarország elindult birtokba venni a „mindig-volt” Erdélyt...”

A tömeg eloszlott, Jancsi egyedül maradt a templom ányéká- ban...

A bankház ablakán új pesti sláger szökött az utcára a rádióból:

Édes Erdély itt vagyunk,
Érted élünk, és halunk,
Győz a szittyá fergeteg,
A rohanó sereg...

Másnap is ezt bömbölte, mikor már lekerültek a zászlók, elhervad- tak a rózsák, harmadnap is, az első leckefeladás idején, negyed nap is, amikor az új mozihíradó megérkezett. Vitéz Nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország főméltóságú kormányzója lovagolt be rajta Nagyváradra, hófehér paripán, s a büszke állat olyan gögösen rakta a lábait, mintha tudta volna, hogy négy aranypatkón jár, amelyet a váradi Sas Szálló izraelita tulajdonosa ajándékozott honfiúi örömeiben. Persze, hogy nem tudta, ahogy az ajándékozó sem sejtette, hogy há- lából hamarosan az át-szabott Erdély-indulóval szerenádoznak a su- hancok az ablaka alatt:

Elhangzott a szó,
Sok a behívó,
Taliczkázik már
Gyün és Kohn Izsó...

Új sláger lett ez Berettyóhalmán is, míg meg nem unták. A koc- márosok, örömléányok, kiscselédek visszahűsösedtek a diákokhoz, az újságok címdalairól hátrább kerültek az összezsugo-ritott erdélyi hírek, és a der-die-dais, az accusativus cum intinitívó, meg az á-szor á újra a trónjára ült...

A kisvárost megfakították a hétköznapi, s hogy ne legyen annyira szürke, felcicomázta az ősz...

Ízes ízek

január

Korhely leves

10 dkg füstölt szalonnát apró kockákra vágunk és kiolvasztjuk a zsíráját. A pörccöt kihasználjuk és egy fej hagymát megpirítunk a zsíron. 30 dkg savanyú káposztát megmosunk, majd hozzáadjuk a pirított hagymához és 15 percig fedő alatt pároljuk. Teszünk hozzá pirospaprikát, igény szerint fokhagymát és felengedjük vízzel kb. 1 literre. Egy citromot kicsavarunk és a két fél citromot beletesszük. A káposztát puhára főzzük, majd ízesítjük sóval és citrom kicsavart levélével. A fél citromokat ekkor már kivesszük. Lehet bele erős paprikát is tenni.

Seidl Ambrus

Végső tiszteletadás Barankovics Istvánnak

temetésen jelen voltak: **Mádi Ferenc köztársasági elnök, Orbán Viktor a kormány elnöke**, s több más kormány tag és országgyűlési képviselő. Az emlékező beszédet **Áder János a parlament elnöke** tartotta. Megemlékezett az elhunytól Kovács K. Zoltán is.

Olvasóink 5 hónapon át között írásunkban, megismerhették a magyar kereszténydemokrácia apostolának hazai életpályáját. Így ezúttal csupán felvillantunk néhány eseményt az emigráció éveiből. Szerényen élt New York-ban két szobás lakásában feleségével. Mondhatjuk, visszafogott volt az emigráció s politikai életben. 1958-ban a Közép-európai Kereszténydemokrata Unió elnökévé választotta. Néhányszor járt Európában főképp előadásokat tartott. Bár kezdetben reménykedett a Szovjetunió által tolerált szabadabb politikai helyzetben, melynek lehetővé tételét a megerősödő Európai Uniótól várta. Amikor be kellett látnia, hogy ez lehetetlen, teljes erejével küzdött haláláig Magyarország megszabadulásáért.

A barankovicsi életmű kereszténydemokrata eszmeisége példa előttünk, melyet követni, nemcsak a politikai élet képviselőinek, de minden igaz magyarnak keresztény embernek is kötelessége

Császárné Gyuricza Éva

Születésének 95. évfordulóján, Barankovics István hamvait Amerikából a szegények jeltelen sírjából hazahozva, december 13-án helyezték végső örök nyugalomra a Fiumei úti temetőnek a Nemzeti Sírkert a 35. parcellájában a Nemzeti Kegyeleti Bizottság által adományozott díszsírhelyen. Délután 9-11 óra között leróhatták kegyeletüket hamvai előtt a központi ravatalozóban. A temetés déli 12 órakor kezdődött.

A hamvak hazahozatalának kezdeményezője **K. Kovács Zoltán volt az egykori Demokrata Néppárt alapító tagja, a Barankovics Akadémia Alapítvány elnöke.** Az engesztelő szentmisét **Dr. Pápai Lajos győri megyéspüspök** celebrálta a Belvárosi Plébánia Templomban. A

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**NŐI CIPŐT
A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

**GELLAI LÁSZLÓ
CIPŐGYÁRTÓ**

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

A TURUL CIPŐ KFT

Felvételre keres varrónőket, cipő-felsőrésszkészítőket és cipő gyártókat gyomaendrődi, dévaványai és kamuti telephelyeire, tartós munkára, jó kereseti lehetőséggel.

Vidékről bejárást térítjük, vagy megoldjuk.

Érdeklődni lehet: 66/386-251 telefonon Oláh Ferencnél

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kiből szívünkben élnek;
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Gyúász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ÁGOSTON GÁBOR, aki a Kiszéti u. 21/2. sz. alatt lakott, november 25-én 63 éves korában hosszú szenvedés után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, gyermekei, azok családja, a rokonok és az ismerősök.

BESSENYEI ISTVÁN, aki lakott a Vásártéri Ltp. 31. sz. alatt, december 6-án 84 éves korában befejezte földi pályafutását.

Gyászolják: családja, a rokonok és az ismerősök.

BÍRÓ BÉLA, gyomai lakos, december 10-én 79 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: családja a rokonok és az ismerősök.

BOLEHOVSZKY JENŐ, aki a Mátyás Király út 37. sz. alatt élt, december 18-án 92 éves korában rövid szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: gyermekei, unokái, és a rokonság.

BÚZA MIKLÓSNÉ BELA ERZSÉBET hunyai lakos decemberben 54 éves korában hosszú szenvedés után megtért Teremtő Istenéhez. Gyászolják: férje és családja, a rokonság és az ismerősök.

CZIKKELY ATTILA, volt Bercsényi u. 7. sz. alatti lakos, december 6-án 25 éves korában elhunyt. Gyászolják: családja és a rokonság

CS. SZABÓ IMRÉNÉ PIKÓ ERZSÉBET a Mirhóháti u. 8. sz. alatt élt, november 30-án 92 éves korában befejezte földi pályafutását. Gyászolják: családja és a rokonság

HORVÁTH MIHÁLY volt gyomaendrői lakosnak, november 21-én 77 éves korában véget ért földi pályája. Gyászolja családja és az ismerősök.

KENYERES ISTVÁN, aki Szarvas városában a Szabadság u. 13-ban élt december 4-én 70 éves korában tragikus hirtelenséggel ért véget élete. Gyászolják: felesége, gyermeke, rokonai és ismerősei.

Özv. KISZELY LAJOSNÉ CZIKKELY ILONA, aki a „Rózsakert” Idősek Otthonában élt, december 17-én elhunyt. Gyászolják: fia, menyje, unokái, dédunokái, kezelő orvosa és családja, a rokonok és az ismerősök.

KÜRTI GYULÁNÉ PAPP ERZSÉBET, aki a Jókai u. 27. sz. alatt élt, december 12-én befejezte földi pályafutását, 72 éves korában. Gyászolják: gyermeke és családja, a rokonok és az ismerősök.

LÁTKÓCZKI KÁROLY, aki a Sugár úton lakott december 7-én 70 éves korában négy hónapos súlyos betegség után megtért Teremtő Istenéhez. Gyászolják: felesége, gyermekei és családja, a rokonok és az ismerősök.

MAGYAR JÁNOSNÉ MARINKOVA GIZELLA, AKI A Hősök útja 26. sz. alatt lakott, november 28-án 85 éves korában hosszú szenvedés után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái, a rokonság és az ismerősök.

NAGY LAJOS, aki a Bocskai u. 29. sz. alatt lakott december 12-én 73 éves korában rövid, de súlyos betegség következtében elhunyt. Gyászolják: felesége és családja.

Özv. PÓLUS ELEMÉRNÉ NAGY TERÉZ, aki a Csokonai u. 1. sz. alatt élt, december 12-én 77 éves korában váratlanul és tragikus hirtelenséggel elhunyt. Gyászolja családja.

SZOSZNYÁK GÉZA, aki a Sugár út 73. sz. alatt élt, december 4-én 70 éves korában elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, leánya, testvére, sógora, sógornője, a rokonai és ismerősei.

SZUROVECZ ISTVÁNNÉ GYURICZA FRANCISKA, aki a Rózsakert Idősek Otthonában lakott 86 éves korában, rövid szenvedés után, december 10-én megtért Teremtő Urához. Gyászolják nevelt fia és családja.

TÖRÖK JÓZSEFNÉ ORAVECZ RÓZSA, aki a Vásártéri Ltp. 34/C. sz. alatt élt, december 2-án 42 éves korában elhunyt. Gyászolja családja.

WEIGERT MIHÁLY, aki a Sallai u. 16. sz. alatt élt, november 28-án 53 éves korában elhunyt. Gyászolják családja és az ismerősök.

Békesség haló poraikon,
fogadj be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

HÚSVÉT RÓMÁBAN - Firezne a reneszánsz bölcsője

Időpont: 2002. március 28. - április 4.

Utazás: Neoplán típusú autóbusszal, WC, büfé

Szállás: 1 éj Velence környékén, 4 éj Rómában, 4 személyes, komplett konyhás, WC, zuhanyzós mobilhóban

Ellátás: önellátás

Idégenvezetés: végig az út során, Davidovics László, idegenforgalmi manager

Részvételi díj: 65000 Ft (irányár)

PROGRAM

Március 28. Indulás kb.19.00-kor Gyomaendrődről. Folyamatos utazás kisebb megállásokkal.

Útvonal: Budapest - Veszprém - Rábafüzes - Gratz - Klagenfurt - Udine.

Március 29. Érkezés a reggeli órákban Velencébe. A vaporettoval (kis hajó) behajózunk a városba. Városnézés: Söhajok hidja, Szt. Márk tér, Doge palota, Rialto híd, séta a lagúnák mentén. Este felé elfoglaljuk a szállást.

Március 30. Indulás a reggeli órákban Rómába, kisebb megállásokkal. Érkezés az Örök Városba, szállás elfoglalása, séta a tengerparton.

Március 31. Délelőtt részt veszünk a Szt. Péter téren a pápai húsvéti misén. Délután - Róma barokk

szökőkutjai: Trevi Kút, Piazza Navona, Spanyol Lépcső.

Április 1. Délelőtt megnézzük a Colosseumot, az ókori Róma központját - a Forum Romanumot; délután - a Capitolium, Velence tér, Igazság Szája, Círus Maximus

Április 2. A Vaticani Múzeumban megnézzük a Sixtusi Kápolnát, utána - a Szt. Péter Bazilikában - az apostol sírját és a világhírű műremekeket. Elsétalunk az Angyalvárhoz, a Tevere folyóhoz. Szállás elfoglalása.

Április 3. Reggel indulunk Firenzébe. Városnézés: Dóm, Sta.Croce templom (Michelangelo sírja), Ponte Vecchio, Palazzo Vecchio, Medici Palota. Este indulunk haza.

Április 4. Érkezés Gyomaendrődre a délutáni órákban.

A programok sorrendjének változtatási jogát fenntartjuk. Díj 50% a-2002. február 1-ig.

fizetendő be. **Az ár nem tartalmazza:** biztosítást, múzeumi belépőket.

Belépődíjak: Sixtusi Kápolna - kb.2500 Ft/fő, Colosseum - kb.1800 Ft/ fő, Velencei hajózás-kb. 1700 Ft/ fő, napijegy Rómába - kb.900 Ft/ nap

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás: Gyuriczáné Szabó Erzsébetnél, a Szt. Imre Róm. Kat. Plébánián hivatali időben. Tel: 66/283-940

Tornatermet építünk

A decemberi hideg tél ellenére is folytatódik a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola udvarán a tornaterem építés. A lábazat feltöltése folyik, a betöltött föld és homok tömörítése.

Kert- barátok- nak

Legnagyobb bokor- és fán termő gyümölcsünk a birs

„Aki felszánt, bevet egy mezőt és műveli azt, gyümölcsfát, vagy szép virágot ültet, nagyobb érdemet szerez az emberiségnek, mint a hadvezérek és politikusok együttéve”
(Kína bölcsessége)

A kiskertek gyümölcsfája: a birs őshazája Arábia, Perzsia, Turkesztán. Napos, meleg fekvésű helyen díszlik legjobban, mert illatos gyümölcsét a szőlővel azonos időben érleli meg. **Május hónap második felében virágzik.** Fényes levelei, nagy virágai, citrom színű terjedelmes gyümölcse egyben dísz is a kertnek.

Humuszban gazdag, kissé kötött talajt szereti legjobban. Gyökerei nem hatnak mélyen a talajba, hanem a talaj felszínének közelében szétterülnek. Ez is oka annak, hogy a magasra megnőtt, és sok gyümölcsöt hozó fa törzse megdől. Ezért érdemes bokor alakban nevelni, illetve metszeni.

A birs önporzó növény, saját virágporától könnyen megtermékenyül. Nagyobb mennyiségben Szatmár vidékén, a Duna-Tisza közötti területen termesztik. Árnycsok helyen nem fejlődik jól, és termést is keveset hoz.

Ültetéskor a gödör lehetőleg széles legyen és kevésbé mély a szétterülő gyökér fejlődése érdekében. Nagy szárazság esetén öntözzük, így termése kösejtes lesz. A koronaalakítást ugyanúgy igényli, mint a többi gyümölcsfa. Ezért **a fiatal csemeték 2-3 évig metszeni kell,** de ennek ellenére, határozott formájú korona alakítható ki. Évenként vizsgáljuk át (tavasszal) a koronát és a befelét, valamint a keresztbeálló vesszőket, nem utolsó sorban a fattyú vesszőket vágjuk ki. Az ifjítást jól tűri és a művelet elvégzése új, formás koronát fejleszt. Egyébként a hajtásokat megrövidíteni nem szabad, mert termést az egyéves vesszők vegyes

rügyeiből fejlődő 5-8 cm hosszú hajtásain hozza. A három-négy évenkénti istállótrágyát meghalálja.

Gyümölcse akkor válik éretté, ha illatos és sárga színű lesz. Jól tárolható és szállítható. Arra nagyon kel vigyázni, hogy más gyümölcscsel ne tároljuk, mert illatát elveszítik.

Betegségei:

- Levélbarnulás

Nedves időjárás esetén fordul elő a **gombabetegség.** A leveleken sötét barna foltok jelennek meg. Erős fertőzés esetén a megtámadott levelek le is hullhatnak. A gomba a hajtásokon, leveleken telel át. Ezért ősszel össze kell szednünk a leveleket, s el kell égetni, vagy elásni jó mélyre, vagy irány a szeméttelp. Vidéken rügyfakadás előtt 2%-os – illetve a vegetációs időszak alatt 1%-os – bordói lével permetezzünk.

- Monília

Eltérően más gyümölcsöt pusztító monília betegségtől, a birs esetében egy külön gombafaj okozza a moniliát. Felismerhető arról, hogy a levelek növekedése tavasszal elmarad, a levelek megbarnulnak, és a fán maradnak. Így a megtámadott leveleken a penészgomba fonalai telepet alakítanak ki. Virágzaskor a fonalak a bibén keresztül behatolnak a magházba, a virág elszárad, vagy a kis gyümölcs pusztul el, és száraz állapotban a fán marad. Ősszel, a beteg, levelekkel együtt a mumifikált (elszáradt) gyümölcsök lehullnak, majd tavasszal ezekből kikerülő szaporító testek (spórák) kicsiráznak, és kezdődik előlről a károsító folyamata.

Úgy védekezzünk, hogy az elszáradt leveleket, hajtásokat le kell vágni, össze kell szedni, majd ezeket meg kell semmisíteni (elégetni). Továbbá bordói lével a fenti leírtak szerint permetezzünk (virágzás alatt is).

- Almamoly

A gyümölcsöt károsítja, mert belsejében fejlődik a hernyó, mely 10-20 mm hosszú. Két nemzedéke van. Fejlődésének a száraz időjárás kedvez.

A fizikai védekezésen kívül többszöri permetezéssel (idegölő méreggel) eredményesen védekezhetünk. Bizonyára mindenki által ismertek az ilyen fajta permetező szerek (Bi58 stb.). Vannak vegyszerek, melyeknek nevét sűrűn változtatják, a csomagolás módját változtatják. A technológia változás eredményét a pénztárcánk bánja, mert emelkednek áraik.

Hunya Alajos

Partner üzlet- ház tagja

Kedves vásárlóink!
Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

Folyamatosan friss húsok

Sarokház Csemege

Ct.: Tímár Vince

- ☞ akciós termékek
- ☞ kolbászhus minden mennyiségben
- ☞ cukrászsütemények
- ☞ tortarendelést felvesszünk

Blaha u.27. Tel.:386-691

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18 óráig
szombaton 6-tól 14 óráig
vasárnap 7-től 11 óráig.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

januári árukinálatomból ajánlom a következőket:

- Díszgyertyák széles választékban
 - Ajándéktárgyak
 - Asztalterítő, fűdőszoza szőnyegek
 - Virághagymák, virágföldek
 - Műanyag és kerámia virágcserepek
 - Műtrágyák, virágtápok
 - Savanyító edények, tartósítószer
 - Gumicsizmák, esőruhák, munkaruhák
 - Főliák, takaróponyvak
 - Műanyag kukák, talicskák
 - Szegek, csavarok, kéziszerszámok
 - Húsdaráló, kolbásztöltők, pörkölők
 - Üstök, üstházak, húsgyúró edénye
- Minden kedves vásárlómnak boldog Karácsonyi ünnepeket és sikeres Újévet kívánok!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd. Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-20) 398-6781 * Szerkesztők: Bajusz Tünde, Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária. Márton Gábor * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. *

HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu